FREE WAVE 366

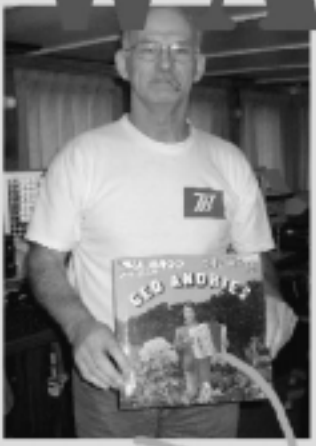

Maandelijks mediamagazine

JAARGANG 27
MEI 2004

COLOFON
Exploitatie: Stichting Media Communicatie
Hoofdredacteur: Hans Knot
Lay Out: Jan van Heeren
Druk: EPC

Vaste Medewerkers:
Walter du Bateau, Michel van Hooff (Nederland); Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS); Jelle Knot (Internationaal); Eric Wiltshire (Satelliet); Ingo Paternoster (Duitsland); Gijs van der Heuvel (Caribisch Gebied); Radio Magazine (Engeland)

Verantwoordelijke Uitgever
Stichting Media Communicatie, Postbus 5312,
1007 RC Amsterdam
e-mail: olt@xs4all.nl
web: www.mediacommunicatie.nl

Correspondentieadres:
Hans Knot, Postbus 102, 9700 AC Groningen
e-mail: hknot@home.nl
web: www.soundscapes.info

Lidmaatschap:

Nederland:	Euro 23,-
Europa:	Euro 28,-
Rest v/d wereld:	Euro 34,50

Einde abonnement?
Op de adresband staat de datum waarop het abonnement afloopt. Vernieuw dit tijdig! Graag uw eigen adres vermelden onder mededelingen van uw overschrijving (zowel via een overschrijvingskaart als elektronisch). U kunt eventueel uw adresgegevens doormailen/ opsturen met verwijzing naar de overschrijving.

Transacties:
Postgiro 4065700
t.n.v. Stichting Media Communicatie, Amsterdam
(met vermelding eigen adresgegevens)

Verzending:
Eventuele klachten inzake verzending, onregelmatige ontvangst en adreswijziging ten alle tijden richten aan: Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam

Advertentietarieven:

	eenmalig	tweemalig
1/1 pagina:	Euro 23,-	Euro 34,50
1/2 pagina:	Euro 14,-	Euro 23,-
1/4 pagina:	Euro 10,-	Euro 16,-

Kleinere advertenties zijn niet mogelijk.

ISSN NR. 1381-8562

FOTO'S

Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het Freewave archief.

VOORWOORD

Beste lezers,

Wat heeft u het weer druk gehad: documentaires over het jarige Radio Caroline, een week luisteren naar Pirate Radio Essex, misschien ook nog een bezoekje aan de Beatlesdag, luisteren naar de RNI-week op Radio 192. Nu dit alles achter de rug is, kunt u uw riemen vastmaken voor een reis door deze Freewave. We nemen u mee door ruimte en tijd. Rick van Dijk en Peter de Wit voeren ons naar Antwerpen, op bezoek bij berger Theunisse. Met het verhaal van Jean-Pierre Berckmans blijven we nog even hangen in België. De rubrieken met buitenlands nieuws brengen ons op diverse andere lokaties. En hoe zit het met reizen door de tijd? Wij gaan terug naar de jaren '30, de bloeiperiode van 'kwakzalfradio', eigenlijk een medische voorloper van Sell-tv. En we gaan naar de beginperiode van Radio Caroline, waar Hans Knot niet over uitverteld kan raken. Helaas moet toch aan alles een eind komen, zo ook aan het programma Niemandsland. Bert Bossink schrijft erover.

Veel leesplezier!

Jan van Heeren

INHOUD

Perikelen	3
Heden en verleden	5
Nieuws uit België	11
Nieuws uit Engeland	12
Nieuws de wereld rond	13
Afgelopen na een kwart eeuw	13
Buitenstaanders in de radiowereld	14
Nieuws uit Amerika	19
Nieuws uit Duitsland	20
Een tripje naar Antwerpen	20
Een foto met een verleden	21
YAM FM jaagt op Radio 538	23
De eerste herinneringen zijn de beste	25
Internet surftips	31

Elke auteur en adverteerder is verantwoordelijk voor zijn/ haar eigen publicatie. Zonder toestemming van de redactie is gehele of gedeeltelijke overname, in welke vorm dan ook, uit deze Freewave niet toegestaan.

OMSLAG

Foto's:
- Geert Theunisse met een Radio Mi Amigo-lp © Peter de Wit
- Martien den Engel en Michael Bakker vieren de 100-ste uitzending van Club Mi Amigo op Radio 192 © Peter Vrakking
- De Mi Amigo in de jaren '60
- Artist impression uit 1933 (!) van een 'zeezender'
- Marianne Faithfull in de film "Girl on a motorcycle"

ZA 28 FEB: Met ingang van komende maandag zal Hansje Bunschoten KRO's Dolce Vita TV gaan presenteren. Hansje neemt de plek in van Dieuwertje Blok naast Theodor Holman en wel omdat het programma vanaf 1 maart live op het scherm zal verschijnen. Jammer genoeg dient Dieuwertje af te vallen daar zij op het middagtijdstip niet aanwezig kan zijn wegens privé-activiteiten. De KRO heeft Hansje Bunschoten op korte termijn bereid gevonden de plek van Dieuwertje in te nemen. Hansje Bunschoten maakt al jaren programma's voor de KRO. In 1993 begon zij samen met Stefan Stasse haar zoektocht naar de liefde in het KRO programma 'Ik hou van jou'.

MA 1 MAART: De 36-jarige Jop Pollmann is vandaag begonnen als commercieel directeur van het Algemeen Nederlands Persbureau. Het ANP wil met deze nieuwe functie nadrukkelijk inzetten op een versterking en verdere professionalisering van de commerciële activiteiten van het ANP. De nieuwe commercieel directeur zal leiding gaan geven aan alle commerciële activiteiten van het ANP. Tevens komen de business lines ANP Nieuws, ANP-AFX, ANP Perssupport en ANP Radio onder hem te ressorteren. Pollmann was de afgelopen jaren Chief Operating Officer van VNU Marketing Information Europe, een organisatie met 700 medewerkers in negen landen. VNU Marketing Information Europe, met name opererend onder de naam Claritas, is onder andere actief op het gebied van verzamelen en analyseren van gegevens over consumentenmarkten, en geografische informatiesystemen. Het ANP heeft zich vanuit de traditionele positie als persbureau voor dagbladen en omroepen de afgelopen jaren ontwikkeld tot een multimediale leverancier van nieuws, foto's, financiële data en dienstverlening bij het verspreiden van persberichten voor tal van afnemersgroepen.

DI 2 MAART: Vandaag wordt bekend dat de internationale onderneming SBS Broadcasting in het afgelopen boekjaar een nettowinst maakte van 30.2 miljoen Euro. Daar tegenover staat dat men in 2002 nog een nettoverlies van 35.7 miljoen maakte. Een fantastisch succes dus voor de onderneming die in 2003 een omzet maakte van 581.7 miljoen Euro. En men verwacht, mede door de aankoop van Veronica TV, dit lopende jaar nog beter te gaan scoren.

WO 3 MAART: Vandaag wordt bekend dat Joost in september een eigen programma bij de NPS zal krijgen. Het programma wordt op vrijdagavond laat uitgezonden en luistert naar de voorlopige naam 'Prinsjesnacht'. De formule zal veel gaan lijken op die van 'Prinsjesdag', het programma dat Prinsen vorig jaar in de zomermaanden presenteerde. Daarin sprak hij met cabaretiers, schrijvers, zangers en sporters voor wie hij persoonlijk veel waardering heeft. Dit programma trok gemiddeld meer dan 300.000 kijkers die gemiddeld een hoge waardering gaven. Desondanks keert het de komende zomer niet terug op televisie. Wel keert Prinsen deze zomer terug met zijn kennisquiz 'Met het mes op tafel'. Daarvan worden het komende seizoen weer twee maal 13 afleveringen gemaakt.

DO 4 MAART: Charles Groenhuijsen gaat waarschijnlijk Philip Freriks opvolgen als presentator van het NOS Journaal van 20.00 uur. Dit meldt de redactie van Teletext vandaag. Philip Freriks gaat per januari 2006 met vervroegd pensioen. Een woordvoerder van de NOS liet weten dat nog niets definitief is, maar dat dit plan wel serieus wordt bekeken. De plek van Groenhuijsen als VS-correspondent in Washington, zou kunnen worden overgenomen door verslaggever Wouter Kurpershoek. Charles Groenhuijsen blijft in ieder geval nog tot en met januari 2005 in Amerika. In november zal hij de verkiezingen in de VS verslaan en ook zal hij de inauguratie van de nieuwe president nog meemaken.

ZO 7 MAART: Rudi Carell kreeg vandaag de Duitse Till Eulenspiegelpreis die hem is aangeboden door de Cultuurvereniging 'Freizeit 2000'. Als reden werd het gehele 'levenswerk 'van de inmiddels 69-jarige Nederlander aangegeven. Zoals bekend ging Carell al in de jaren zestig naar ons buurland toe en scoorde er met veel programma's als 'An laufenden Band' en 'Der Rudi Carell Show'. Hij wist telkens tientallen miljoenen kijkers te trekken. In 2002 besloot hij een punt te zetten achter zijn presentaties, maar bleef wel achter de schermen actief.

DI 9 MAART: Roeland van Zeijst is de winnaar geworden van de 'Ilse Wessel Prijs' voor 2004. De onderscheiding genoemd naar de voormalige presentatrice van de Nederlandse Wereldomroep, bekroont de presentatoren die niet ouder dan 30 jaar zijn en zich

Op 3 april is **Luuk** geboren,
broertje van Sanne en zoon van Hennie en Michel van Hooff.

Namens het gehele Freewaveteam van harte gefeliciteerd!

richten op het verzorgen van nieuws, actualiteiten en achtergronden. Hij is vooral verkozen wegens leuk, veelzijdige persoonlijke aanpak. Roeland van Zeijst is medewerker aan 'Antenne 2' het mediaprogramma van de AVRO, dat iedere zondagmiddag te beluisteren is via Radio 2.

DI 9 MAART: Het Agentschap Telecom heeft in het afgelopen jaar ruim vierhonderd etherpiraten uit de lucht gehaald. Sinds het begin van de actie Etherflits, een jaar geleden, is daarmee ongeveer 60% van de radiopiraten het zwijgen opgelegd. Een woordvoerder zegt dat het Agentschap 'absoluut heel erg tevreden is' over de resultaten van de actie.

WO 10 MAART: Robert Jensen keert na een jaar terug naar Yorin FM. Samen met zijn aangevers Jan Paparazzi en Robbie Feller zet hij zijn succesvolle radioprogramma 'Jensen In De Middag' per 1 juni elke werkdag van 16.00 tot 19.00 uur voort. Robert Jensen zelf over zijn terugkomst: "Yorin FM staat aan het begin van een geweldig nieuw avontuur en ik ben superblij daar weer bij te mogen zijn." Naast zijn radioprogramma gaat Jensen zich als creatief directeur inhoudelijk en strategisch bezighouden met beide radiostations van de Holland Media Groep, Yorin FM en RTL FM.

DO 11 MAART: Eind deze maand komt er een einde aan een lange loopbaan als muziek-samensteller bij de NOS voor Herman van der Velden (foto). Hij zal op 62-jarige leeftijd met vervroegd pensioen gaan. Niet alleen hebben de programma's 'Langs de Lijn' en 'Radio Tour de France' decennia lang van zijn kennis genoten, ook hebben vele artiesten succes gehad dankzij zijn muziekkennis en keuze. Meest vooruitziend was hij met 'Dromen zijn bedrog' van Marco Borsato. Maar ook Macarena van Los del Rio werd dankzij hem een grote hit in ons land, waarna vele andere landen het ook oppikten.

VR 12 MAART: Erger dan erg is het bericht dat vanaf 6 april via Yorin het dagelijkse leven van Gerard Joling in een reality soap zal worden gebracht. Eric de Engerd zou leuker geweest zijn. De man een aantal malen persoonlijk meegemaakt, maar ik loop zeker niet van sympathie voor de man over. Wat een ongelofelijke aandachtrekker. Niet kijken dus!

VR 12 MAART: Compleet met trekker, schone mestkar en een dubbeldekker met alle medewerkers, heeft BNN deze middag haar ledenbestand ingeleverd bij het Commissariaat voor de Media. BNN voorzitter Gerard Timmer overhandigde in een grote glazen kist maar liefst 224.064 leden aan Jan van Cuilenburg, voorzitter van het Commissariaat voor de Media. In september 2003 startte BNN met een grootscheepse ledenwerfactie met de slogan 'We zitten in de shit, dus word lid'. Op het moment dat de campagne van start ging telde BNN 100.000 leden, maar door de vele initiatieven die de omroep heeft ontplooid en het succes van de wervingsacties staat de teller nu op ruim 224.000.

ZA 13 MAART: In 2003 heeft de regionale omroep RTV Noord (actief voor de provincie Groningen) een groei doorgemaakt van liefst 4%. In de regio waar men de uitzendingen voor verzorgt, haalt men met de televisie-uitzendingen een kijkdichtheid van 40%, terwijl dit percentage voor de radio-uitzendingen op 34% ligt. Dagelijks kijken ruim 190.000 inwoners van de provincie naar de programma's, waarbij vooral de nieuwsprogramma's scoren. Volgens het onderzoek, gedaan in opdracht van RTV Noord, wordt er weinig naar de landelijke omroepen geluisterd in Groningen. Reden hiervan is dat er een sterke binding is met de directe omgeving. Iets wat in Friesland, Drenthe, Zeeland en Overijssel in iets mindere mate het geval is. In provincies als Utrecht en Zuid Holland is die binding veel kleiner.

ZO 14 MAART: Steven Spielberg en Tom Cruise gaan de sciencefictionklassieker 'The War of the Worlds' opnieuw verfilmen. De opnames staan gepland voor 2006. Zoals bekend gaat het verhaal, geschreven door Orson Welles en in 1938 voor het eerst als radiohoorspel gebracht, over een fake invasie van marsmannetjes. Destijds was het zo goed gebracht dat de mensen echt dachten te maken te hebben met een invasie.

MA 15 MAART: Ralph Inbar komt op 65-jarige leeftijd te overlijden. Dit jaar zou hij veertig jaar in het vak hebben gezeten. Altijd is het me bijgebleven dat hij aan de wieg stond van de televisie van Israël. Maar hij maakte ook toppers in Nederland met onder meer 'De Bananasplit Show', 'TV Masqué', 'Rudi Carell Show', 'Music All In', 'TV Privé' en'de Martine Bijlshow'. In 1992 won hij als enige Nederlander in de geschiedenis een Gouden Roos van Montreux voor 'TV Masqué'.

Het Bureau - www.hoorspelhetbureau.nl

DI 16 MAART: Met liefst 360 afleveringen, die zullen worden uitgezonden over een periode van twee jaar, wordt 'Het Bureau' de langstlopende hoorspelserie van de Nederlandse radio. En dat in een tijd dat er nauwelijks nog hoorspelen zijn. Maandag 5 april gaat de marathon van start. De getallen zijn indrukwekkend. Tweehonderd acteurs geven hun stem aan het hoorspel, het boek dat als

Ralph Inbar (rechts) in de 'Bananamobiel'

basis dient omvat vijfduizend pagina's, het project duurt al met al vijf jaar, tweehonderd acteurs werken er aan mee en dat levert twee jaar lang 360 afleveringen op van de langstlopende Nederlandse hoorspelserie: 'Het Bureau'. Twee mensen zijn de bedenkers en drijvende krachten achter het project: regisseur Peter te Nuyl en acteur Krijn ter Braak (die de hoofdpersoon Maarten Koning speelt). Te Nuyl: 'Wij herintroduceren de langzame radio. Het Bureau is onze enclave van rust in de over-geformatteerde radiowereld. Het boek legt ons dat langzame tempo op, ook al neemt het tempo in de loop der jaren iets toe.' Tweeëneenhalf jaar geleden kregen Te Nuyl en Ter Braak toestemming van de NPS om de zevendelige roman Het Bureau van J.J. Voskuil te bewerken tot radiohoorspel.

WO 17 MAART: Je moet toch wat bedenken om als radiostation constante aandacht te krijgen. Sky Radio gaf vandaag een speciale Radio Airplay Award aan Marco Borsato vanwege het gegeven dat zijn songs in totaal 17.500 keer op het station gedraaid zijn. Hij is daarmee veruit de meest gedraaide artiest. Andere bekenden die een Award hebben zijn George Michael, Phil Collins en Shania Twain.

DO 18 MAART: De Raad van Bestuur van de Publieke Omroep maakt bekend de bezuinigingsknoop over de doelmatiger inzet van de radiostudio's doorgehakt te hebben. Elk radiostation krijgt straks één centrale uitzendlocatie. Dat betekent dat er zestien tot achttien studio's dicht kunnen, wat een jaarlijkse besparing oplevert van 1,9 miljoen euro. De Raad van Bestuur had al eerder zijn voorkeur uitgesproken voor dit model, dat een werkgroep onder leiding van netcoördinator Joop Daalmeijer in het kader van de omroepbrede bezuinigingen had voorgesteld. De Raad ondervond echter verzet van een aantal omroepvoorzitters. Zij zijn bang dat medewerkers te zeer van de eigen organisatie vervreemden als ze een deel van de tijd niet in het eigen 'huis' doorbrengen. Ook wees men op het praktische ongemak voor de radiomakers, die steeds heen en weer moeten reizen tussen hun werkplek en de uitzendplek elders in Hilversum. Daarom kozen deze omroepen liever voor het alternatieve besparingsmodel waarin elke omroep zijn eigen studio behoudt. Dit levert echter minder geld op, namelijk 1,1 miljoen euro.

VR 19 MAART: Baantjer zal volgend seizoen haar 10de levensjaar ingaan. In april zullen de opnamen voor deze serie van start gaan. De eerste aflevering van Baantjer werd op 6 oktober 1995 door RTL4 uitgezonden. De meest bekeken aflevering was die van 24 oktober vorig jaar met 3.144.000 kijkers. Op 7 november 2003 werd de 100ste aflevering uitgezonden.

MA 22 MAART: Maarten Nooter is benoemd tot hoofd Sport bij NOS Televisie. Hij gaat leiding geven aan de 160 medewerkers van Studio Sport en wordt tevens hoofdredacteur van de sportrubriek. Pim Marks is aangesteld als plaatsvervanger van Nooter. Beiden waren al lid van de hoofdredactie. Nooter werkte tussen 1993 en 2000 als eindredacteur bij Studio Sport. Hij was na het vertrek van Gerard Dielessen in september al actief als interim-hoofd Sport van de NOS Televisie. Tot de hoofdredactie van Studio Sport is Ewoud van Winsen toegetreden. Hij is nieuw en gaat de functie van adjunct-hoofdredacteur vervullen. Met de drie benoemingen is de driekoppige leiding van de sportafdeling van NOS Televisie weer compleet.

Ding-a-dong: vreugde bij Teach In-zangeres Getty Kaspers en tekstschrijver Will Luikinga (1975)

WO 24 MAART: Het Nederlandse duo dat aan het Songfestival meedoet zal in de semi-finale, die op zaterdag 15 mei zal worden gehouden, als laatste mogen optreden van de 22 deelnemers. Een voordeel? Doet me meteen terugdenken aan de allerlaatste keer dat Nederland won in 1975. De bewuste zaterdag zat ik bij Ad Roland de hele dag in de schuur met hem te jingelen. Op de terugweg in de auto via de lange golf luisteren naar de Wereldomroep en het songfestival. Pure nostalgie. Tijd om maar weer eens te winnen.

HANS KNOT EN MICHEL VAN HOOFF

Hoe nemen we een naam

ZO 29 FEB: Radio Mi Amigo gaat van start. Binnenkort RNI RSL! Yipie andermaal Radio London. En.....Veronica krijgt een nieuwe licentie. Ik word er soms zeeziek van alle onzin die je in kranten en nieuwsgroepen leest. Onlangs was er weer een bericht over een zendschip dat in

Zweden actief wil worden en dus werd het tijd om te reageren op al die onzin. Uit een onverwachte hoek kwam een mail als ´steun in de rug´.

Ik wist wat er zou komen als antwoord.
Het was Naud Nelissen die reageerde vanuit het mooie Limburg: 'Soms heb ik even de drang op dingen te reageren. Het leuke is dat bij twee berichten die ik las via Mike Terry, jouw reactie volgde in een aparte E-mail (via AnoraksUK). Nog voordat ik jouw reactie las had ik een gokje gemaakt omtrent de inhoud. En jawel hoor, Kassa! Wat ik dacht dat jij zou schrijven klopte 100%. Nou niet denken dat ik dit schrijf om mezelf op te hemelen. Ik wil alleen maar laten weten dat ik het 100% met je eens ben. Het Scandinavisch Offshore project: een antenne inregelen kost maanden. Bullshit, een lachertje. Radio Mi Amigo op 9290: Zijn de mensen werkelijk zo weinig creatief om niet een originele naam te verkiezen? Zeer goedkoop om alweer de naam Mi Amigo van stal te halen. Nog even aanhalen: 'On Saturday 14th February 2004 Radio Mi Amigo, once one of Europe's most popular music stations returned to the air as a short-wave broadcaster, with a two hour test transmission from Riga in Latvia'.

Mooi sterk
Inderdaad, wat heeft dit met de originele Radio Mi Amigo te maken? Hoe in godsnaam kunnen ze bovenstaande woorden gebruiken? Dus als ik over een paar weken zendtijd huur en de naam Radio London ga gebruiken, dan kondig ik aan dat 'Radio London, one of Europe's most popular music stations returns to the air as a short-wave broadcaster'. Simpelheid ten top. Wat mij tegenvalt is dat ex -Offshore mensen (Neil Gates en anderen) zich niks beters kunnen laten invallen. Toen ik het berichtje in blauw las, had ik precies dezelfde gedachte als die jij in je E-mail zette. Misschien voor jou een klein steuntje in de rug. Mensen moeten eens beter nadenken bij het opzetten van een nieuw project hoe ze de zaken willen gaan aanpakken.Overigens zou ik met FRS-Holland, waarmee we vaak met eigen frisse ideeën programma's hebben uitgestraald, best via de 100kW 9290 zender willen uitzenden (vanwege het fantastische bereik), maar de kosten per uur zijn toch nog aanzienlijk! En als je met een club mensen bent, moet eerst iedereen maar eens bereid zijn mee te betalen.'

REM
ZO 29 FEB: Ronduit teleurstellend was de uitzending 'REM' vanaf het voormalige REM eiland te noemen. Slechts enkele korte beelden van het oude REM-gebeuren. Bovendien totaal geen goede uitleg waarom het platform destijds werd gebruikt voor radio- en televisie-uitzendingen. Bovendien is het gegeven dat de TROS 40 jaar bestaat als omroep grote onzin; immers in oktober 1965 werd op één en dezelfde dag de eerste radio en televisie-uitzending onder de naam 'TROS' als publieke omroep uitgezonden.

De naam van het kunstmatige eiland
MA 1 MAART: In de nieuwsgroep Anorak UK wordt door Paul Rusling bekend gemaakt dat het kunstmatige platform waarop de installatie voor het lange golfstation Music Mann in de baai voor het eiland Man dient te worden geïnstalleerd een naam heeft gekregen en wel 'Caroline'. Dit als eer aan het legendarische station dat eens met haar Caroline North bij het eiland Man in de jaren zestig actief was vanaf de MV Fredericia.

Aanvulling
DI 2 MAART: Twee tunes erbij en beiden van het orkest van Billy May. Allereerst werd het nummer 'Rose Marie' gebruikt op Radio Veronica in de mid jaren zestig tijdens de ASPRO-show wanneer Stan Haag weer eens zijn fameuze prijsvraag voorlas. Het nummer 'I gotta have you' werd gebruikt in het programma 'Kookpunt' dat deels door Gerard de Vries alleen werd gepresenteerd in de jaren zestig op Radio Veronica maar ook in duo-presentatie met Tineke.

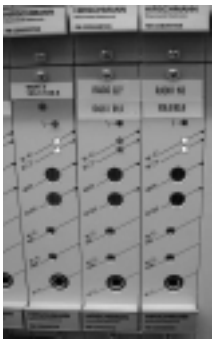
kopstation Essent Limburg © L. Boden

Radiodag
DI 2 MAART: Het duurt nog meer dan een half jaar, maar toch wordt er al hard gewerkt aan de invulling van de radiodag. Elders in de Freewave vindt je een advertentie omtrent de plek waar de dag wordt gehouden en informatie rond de toegangsprijzen. Ik kan je melden dat onze 'programmeur' voor de radiodag al een aantal mensen heeft vastgelegd voor de interviews. Zo zal Wim van Egmond in ieder geval Look Boden gaan interviewen met als thema 'Radio 227 van 1967 naar 2004.' Meer info over verdere invulling zodra we zekerheid hebben.

Wat een knullige dag om jarig te zijn
WO 3 MAART: De dag dat in 1968 de beide Carolineschepen werden geënterd door de sleepboten namens de firma Wijsmuller, was hij ook al jarig. Vandaag weer en wel voor de 65-ste keer. Van harte derhalve deze maal aan Keith Skues, die nog op alle doordeweekse dagen is te beluisteren met zijn show op de BBC Eastern Countries Radio. Keith zit de laatste tijd af en toe goed te balen. Recentelijk gebeurde het twee keer in één week dat in de hoofdstudio van de BBC in Londen wordt vergeten een schakeling te doen richting de regionale studio. Derhalve begon Keith zijn uitstekend beluisterde programma meer dan een kwartier te laat. Stilte dus op BBC Eastern Counties Radio.

Blackburn
ZA 6 MAART: Vanaf komende maandag zal Tony Blackburn op BBC London 94.9 FM een wekelijkse soul show gaan presenteren tussen acht en tien uur in de avond. Het zal de oude vertrouwde manier van presentatie worden die we van Tony gewend zijn. Vanaf 17 april zal hij nog een ander programma gaan presenteren op BBC London en wel 'Saturday Lunchtime' (tussen 12 en 2 uur). Ook hier in weer voornamelijk soul muziek en veel gesprekken met gasten en de luisteraars.

Haike Dubois

Haike Dubois
MA 8 MAART: Douwe Dijkstra komt met triest nieuws: 'Gisteren, belde ik naar Haike de Bois (Nouchke) om haar met haar verjaardag te feliciteren. Ik kreeg Maurice Bokkebroek (Maaik Moorkens) aan de lijn die me het droeve nieuws vertelde dat Haike in februari 2002 is overleden. Dit moet vlak na mijn laatste contact met hen geweest zijn. De officiële doodsoorzaak was dat haar nieren het hadden begeven. Maaik zelf heeft intussen een nieuwe relatie waar hij net zaterdag bij in was getrokken, in een plaatsje vlak bij Brussel. Hij is sinds twee jaar met een compagnon importeur van elektronische traplIften voor Nederland en België en dat loopt goed. "De techniek blijkt trekken" zei hij. Haike werkte achter en voor de schermen op Radio Mi Amigo en presenteerde tal van programma's op het station.

Weg Ross Revenge
DI 9 MAART: Vanuit Kent komt het gerucht dat het sleepbedrijf, dat tijdens een storm in 2001 de Ross Revenge – die op drift was geraakt – naar een veilige plek bracht en nog steeds een groot geldbedrag tegoed heeft, de Ross Revenge mee wil trekken in een faillissement. Men denkt de gelden die met de verkoop voor sloop vrij komen een deel van de failliete boedel te kunnen opkopen. Inmiddels is Peter Moore om een reactie gevraagd, helaas tot nu toe zonder succes.

Moore
DO 11 MAART: Vanuit Engeland wordt door John van Caroline Sales gereageerd op de geruchten met de mededeling dat alle olierekeningen door Caroline Sales zijn betaald aan het sleepbedrijf. Hij weet niet welke andere banden er zijn met deze onderneming. Peter Moore zelf ontkent alle geruchten.

Jess is coming
ZA 13 MAART: Komt het bericht dat er andermaal een gast voor de radiodag in oktober bijna definitief is. Eerder werd Look Boden bereid gevonden te komen praten over Radio 227 in verleden en heden. Nu is het een e-mail die binnenkomt vanuit Washington waarin Jessie Brandon, naar aanleiding van The International Report dat ze maandelijks leest en een persoonlijke e-mail aan haar, toegeeft totaal geïnspireerd door me te zijn en besloten heeft haar herfstvakantie in Nederland deel te nemen. Niet eerder heeft ze een radiodag meegemaakt maar van alle verhalen die ze van verschillende mensen heeft gehoord is ze bij voorbaat al erg enthousiast. Er zit nog een klein 'maar' aanvast gekoppeld en dat is de broze gezondheid van de moeder van Jessie. We wachten af.

The Beatles
ZO 14 MAART: Andermaal een aanvulling op de lijst van de zeezenderdiscografie. Dit keer andermaal een nummer dat al op de lijst staat maar niet in verbinding tot de op Radio Caroline in 1966 gevoerde actie: 'Presentation Care'. Het was een actie om gelden binnen te halen ter verzorging van de vele mensen binnen Engeland die een oud en eenzaam leven hadden. Speciaal voor de actie waren tal van parlementsleden ingezet die minutenlange spots inspraken. De actie, die haar hoogtepunten rond de

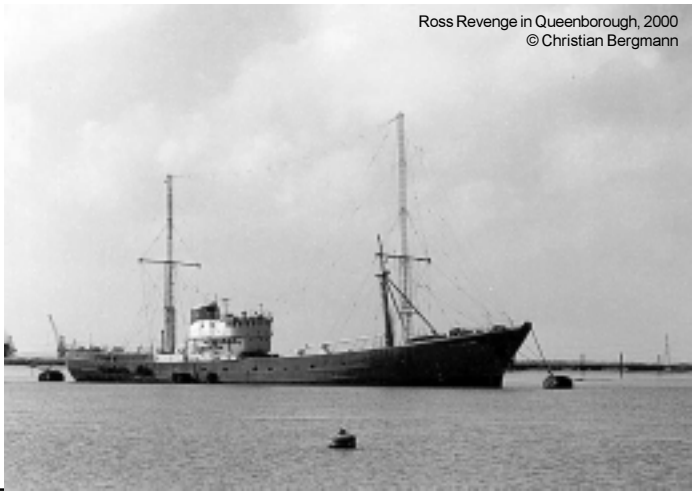
Ross Revenge in Queenborough, 2000
© Christian Bergmann

Kerstdagen van 1966 had, werd ondersteund door 'Eleanor Rigby' van The Beatles. Ons werd tevens door Bert Alting een promo toegestuurd van het Veronica Zeilweekend van 1972. Daarbij werd gebruik gemaakt van 'Ebb Tide' in de uitvoering van het orkest van Frank Chacksfield.

De stem van
ZO 14 MAART: kwam ons ten ore dat de ooit als kwajongen begonnen deejay Ruud Hendriks en uitgegroeid tot mediagigant, opeens weer met zijn stem te beluisteren is en wel als voice-over voor het SBS6 programma Breekijzer. En dan te bedenken dat het 26 jaar geleden is dat hij voor het eerst op Radio Mi Amigo ons toespraak.

Carl Mitchell in Studio 1 aan boord van de MEBO II

Overleden
MA 15 MAART: Vandaag via Roger Day is het bericht binnengekomen van het overlijden van Carl Mitchell. Zowel Andy Archer als Roger als ikzelf waren al jaren op zoek naar Roger en elke poging tot nu toe liep stuk. Het blijkt dat Carl Mitchel 11 jaar geleden al is komen te overlijden. De uit Canada afkomstige deejay was onder meer actief bij Radio Caroline International in 1967/1968 en op RNI/Radio Caroline in 1970. Ook was hij discotheken-deejay in Amsterdam en Groningen in 1969.

Enthousiast
DI 16 MAART: De eventuele komst van Jessie Brandon levert toch wel prikkelende reacties op van andere personen. Een voorbeeld is die van Andy Archer, die we ook graag willen zien op de radiodag in oktober. Hij schreef ons vandaag: 'Prachtig nieuws over Jessie Brandon's eventuele komst. Ik heb niet veel favoriete deejays maar zij is er zeker één van. Daarnaast behooren tot het geselecteerde gezelschap Johnny Jason, Lex Harding en Dick Palmer.' Misschien des te meer een reden voor Andrew (Andy) om zelf ook te komen.

Vrouwelijke deejay
DO 18 MAART: Prachtige scans komen ons tegemoet uit een oud muziektijdschrift dat Jan van Heeren heeft ontdekt. Op die manier kunnen we ook weer een vrouwelijke presentator toevoegen aan onze al bestaande lijst. Bij Veronica is in de begin jaren zestig namelijk een programma geweest met de naam 'Smash Hair Spray Show' gepresenteerd door het duo 'Ed en Ellen.'

Communicator
ZA 20 MAART: Nieuws van de eigenaren van de MV Communicator. Men verexcuseert zich voor het gegeven dat de site de laatste tijd niet is bijgewerkt. De

Jessie Brandon

gebroeders Paul en Roy Balls werken hard in de haven van Lowestoft om alle onnodige troep in het schip te verwijderen en om verder onderhoud te plegen. Er zijn nu vijf cabines totaal schoongemaakt. Ook zal Martin Gilbert spoedig weer aan boord gaan voor technisch onderhoud. Men meldt tevens belangstelling gehad te hebben van ambtenaren van de Ofcom, de organisatie die begin dit jaar is ontstaan na samensmelting van een aantal andere organisaties inzake regelgeving en wetgeving. Men was benauwd dat er illegale praktijken gebeurden aan boord van het voormalige Laser zendschip. De nieuwe eigenaren hebben aangegeven geen plannen te hebben vanaf internationale wateren in de toekomst programma's te gaan uitzenden.

Offshore Music Radio
ZA 20 MAART: Vandaag de start van een nieuw internetstation 'Offshore Music Radio'. Het is een project opgezet door David en Lyn in Engeland waarbij tal van medewerkers belangeloos meewerken om zoveel mogelijk het geluid van de zeezenders tussen 1964 en 1989 terug te brengen. Vele bekende maar ook minder bekende songs uit die tijd komen voorbij en interessant is ook het

Radio Veronica: Ed en Ellen 1963

hoge aantal instrumentale nummers dat men draait. Dit alles heerlijk gelardeerd met jingles die het geluid van toen – met aangepaste teksten – geheel compleet maken. 'We're playing the hits from the forts and the ships' en 'Wonderfull Offshore Music Radio' zijn zomaar twee van de teksten in de jingles, die door Steve England werden geproduceerd voor het station.

Bart Serlie © Martin van der Ven

Deels

Het station is deels non-stop en deels gepresenteerd, waarbij zo nu en dan ook verrassingen zijn te horen. Het eerste weekend kwam bijvoorbeeld Alan West twee keer met een programma voorbij. Leuk hem weer te hebben gehoord. Ook zal spoedig uit The International Report worden geciteerd. Men heeft me benaderd om het programma zelf te gaan presenteren, maar heb helaas totaal geen tijd meer. Bart Serlie zal de presentatie van dit programma nu voor zijn rekening gaan nemen. Offshore Music Radio is te ontvangen via: http://www.pirateradiosales.co.uk/acatalog/radiostation.html

Mooie namenlijst

MA 22 MAART: De namenlijst van de oud-zeezenderdeejays die gaan meedoen met de speciale uitzendingen van BBC Radio Essex ter gelegenheid van het veertig jarig bestaan van Radio Caroline als organisatie, wordt steeds aantrekkelijker. Toezeggingen voor eenmalige of meerdere programma's zijn ontvangen van Dave Cash, Keith Skues, Pete Brady, Roger Day, Paul Burnett, Mike Ahern, Ian Damon, Tom Edwards en Duncan Johnson. Een mooie lijst die misschien nog wel uitbreiding kan krijgen. Zondag kwam ik nog langs het schip, de LV 18, die in de havenmonding van Harwich ligt en gebruikt zal worden als basis voor de uitzendingen.

DI 23 MAART: Op de zeezenderdiscografie staat bij 'Uitvoerenden onbekend' het nummer 'Take the A-train' gebruikt door Pete Bowman op Radio Scotland. De oplossing van het probleem komt uit Londen waar Martyn Webster ons een mail vandaan stuurde met de opmerking dat het nummer in de uitvoering van Ken Woodman werd gebruikt. Carl Conway op Radio Caroline, zo kan worden bijgevoegd, gebruikte 'On the street where you live' als herkenningstune. En dat weer in de categorie 'Uitvoerenden onbekend'.

Big L 1008

WO 24 MAART: De site van Big L van Ray Anderson is nu te bezoeken waarbij de spoedige start van Wonderful Radio London wordt aangekondigd. Men brengt een tijdelijk programmaschema en meldt dat zowel zeer bekende als nieuwe stemmen op het toekomstige station zullen zijn te beluisteren. De frequentie 1008 kHz, waar vorig jaar juli ook de test werd gehouden, wordt genoemd terwijl eveneens wordt aangekondigd dat men via Sky Digital zijn te beluisteren. Hou het in de gaten via www.bigl.co.uk

Caroline Sales

WO 24 MAART: Rust in Ramsgate. John Knight heeft definitief de knoop doorgehakt en zal na vele jaren 'Caroline Sales' niet langer deze organisatie runnen. Zonder in detail te treden zegt hij zijn vertrouwen in Peter Moore op. Jarenlang voorzag hij met zijn chequeboek op afroep Moore van geld als deze weer wat nodig had. Als John echter weer eens een nieuwe spot op de radio wenste, kon hij wekenlang wachten. Tja, waar hebben we dat meer gehoord. Wel zal hij samen met zijn vrouw Jenny het blad Horizon voorzetten. Triest bericht vlak voor het 40- jarig bestaan van de Caroline organisatie. Maar een terecht besluit. Ook ikzelf heb al de nodige botsingen met Moore gehad waarover ik niet zal ingaan op dit moment. In de komende publicatie in boekvorm over 40 jaar Caroline, dat dit najaar zal uitkomen, zal een groot aantal mensen – die zeer ontevreden zijn over Moore – aan het woord komen.

De naam op de Norderney

DO 25 MAART: Heel soms komt er een leuke discussie los in de nieuwsgroep en voor diegenen die er nooit naar kijken of niet meer naar kijken van de ergernis die er soms is te bespeuren, nemen we de volgende vraag en antwoorden voor U mee. Opvallend is dat de drie betrokken personen andermaal

LV 18 (21 maart 2004) © Hans Knot

alle drie uit Groningen komen Het woord aan Bert Alting: ‘Op zee prijkte aan beide zijden van de Norderney de naam ‘Veronica’ in witte hoofdletters. Toen de Norderney achter de FEC-hallen in Leeuwarden lag, stond de naam alleen nog aan de ‘straatkant’ op de zijkant. Ooit is de naam dus van één van beide zijkanten weggehaald. Weet iemand door wie dat is gebeurd, waarom en wanneer? Veronica-Bert.

Norderney in Leeuwarden, 2000 © Christian Bergmann

In Groningen
Als antwoord heb ik vervolgens gemeld dat het voormalige zendschip in Groningen in 1994 een totale opknapbeurt heeft gehad. Bij aankomst heb ik het schip nog aan beide kanten gefotografeerd en was duidelijk de naam te zien. Later tijdens de opknapbeurt heeft de buitenkant van de Norderney ook een totale schilderbeurt gekregen en is alleen aan de kadezijde de naam opnieuw aangebracht. Voor 1998 is de naam weer terug aangebracht. Opmerkelijk is verder te noemen dat in november 1964, toen de Norderney naar zee ging om de Borkum Riff te gaan vervangen, ook naamloos was. In de eerste dagen op zee is de naam pas aan de buitenkant aangebracht via de verfkwast. Na dit antwoord kwam er een reactie van Paul de Haan, die kort en krachtig was: ‘En in Leeuwarden is de antenne zoekgeraakt. Iemand heeft nu een gigantische waslijn in zijn tuin. Vier rijen koper draad breed.’

Een zekere Bert
Paul moet dus iets geweten hebben rond het verdwijnen, maar hij noemde geen enkele naam. Want degene die de antenne sinds jaren in zijn schuur of misschien wel op zolder heeft, heet Bert X. Op een bepaald moment verliep het aantal bezoekers aan de Norderney in Leeuwarden en werd het een puinhoop aan boord van het schip en de directe omgeving. Zwervers kwamen met regelmaat aan boord en de antenne was inmiddels uitgezakt op het achterschip. Paul, als altijd scherp en die vaak tijdens zijn werkbezoek aan Friesland een ommetje maakte naar de kade waar de Norderney lag, had me op een bepaalde dag geattendeerd op de aanwezigheid van de losliggende antenne. Gedachten van een relikwie gingen bij ons allebei snel door het hoofd.

Hoezo relikwie?
Ach, we hadden al meer dingen meegenomen voor het archief. In 1971 onder de jas een studiotape van Klaas Vaak Radiodrama – die echter al was uitgezonden dus dat kon ook geen kwaad. Sorry Ome Bull – immers hij leest nog steeds mee. Liefst 15 jaar later, via kopie van kopie van kopie enzovoorts, kreeg ik de opname terug vanuit Amerika. Doffer dan ever. Of een bezoek van Paul en mij aan Graham Gill. Eerst maar even koffie drinken in de cafetaria want Graham was nog niet klaar voor ons met zijn manicure op de afgesproken tijd. Hij moest zich nog mooi maken. Way back home in 1974. Beeldjes op de schoorsteenmantel van beminnende mensen. Pluche stoelen, behang en na een kop koffie direct afwassen en stofwissen. Hans had een verrassing. Een proefdruk van een boek ‘Offshore Radio’, waaraan hij meewerkte. Graham zag zichzelf langdurig terug op de foto’s van weleer. Onderwijl wij ´leenbuurtje´ spelen door zes studiotapes ´te lenen´. Hij heeft ze uiteraard teruggekregen.

Waar zal de antenne zijn?
Maar terugkomend op de antenne. Deze ligt sinds dezelfde dag dat Paul me attendeerde veilig elders in een schuur, want de zekere Bert belde me dezelfde dag op dat hij de antenne had ‘gejat’. Gelukkig zijn er vele Berten in Nederland en zit ook hij met een probleem want de antenne die bovenin de mast hing ten tijde het schip in Leeuwarden verbleef, was slechts een replica van de originele antenne. Maar zijn vrouw kan in ieder geval de was van het hele gezin er met gemak op uithangen.

Met dank aan: Douwe Dijkstra, Martin van der Ven, Rob Olthof, Martyn Webster, Leen Vingerling, Harm Koenders en Jan van Heeren.

Samenstelling: HANS KNOT

NIEUWS UIT BELGIË

Mooie cijfers
In de afgelopen maand februari haalde de VRT-TV met zijn drie netten (TV1, Ketnet en Canvas) en over 24 uur berekend een nieuw recordmarktaandeel van 42.3%. Daarmee heeft de openbare omroep tegelijk ook de beste winter in de laatste vijftien jaar afgesloten: gemiddeld 40.6% marktaandeel tussen december 2003 en februari 2004. Ook het VRT-Journaal doet het sinds de vernieuwing eind januari nog beter dan vroeger. Eind februari waren er opnieuw zes TV1-programma's die meer dan één miljoen kijkers hadden, namelijk Witse, Rob-Rapport, FC De Kampioenen (foto), De Pappenheimers, De Pre-historie en Dieren in nesten.

De beste in 15 jaren
Met 42.3% marktaandeel was februari 2004 voor de VRT-TV de beste maand sinds de start van de commerciële televisie in Vlaanderen in 1989. Terwijl januari 2004 (40.9%) nog de sportzomermaand juli 2003 (Wimbledon en Tour de France; 42%) moest laten voorgaan, is februari 2004 dus een absolute recordmaand geworden. Zowel TV1 als Canvas/Ketnet gingen er in februari nog op vooruit tegenover de al historische maand januari: TV1 steeg van 31.1 naar 31.9% en Canvas/Ketnet van 9.8 naar 10.4%. Na de vernieuwingsoperatie van het VRT-Journaal (en die van het VTM-Nieuws) zijn de resultaten van het 7 Uur - Journaal er alleen maar op vooruitgegaan. In januari keken gemiddeld 848.000 mensen naar het 7 Uur - Journaal, dat daarmee 42.5% marktaandeel had. In februari steeg het aantal kijkers naar 858.000 en het marktaandeel naar 43.4%. De kloof met het VTM-Nieuws groeide van 7.3% in januari tot 9.4% in februari. In de tweede helft van februari bedroeg het verschil zelfs 10.4%.

Televisie kijken in België
In het maartnummer van TestAankoop staan de cijfers afgedrukt van een kijkonderzoek dat de verbruikersorganisatie hield bij 715 Belgen. We zijn kijkverslaafd. Zoveel is duidelijk. Van maandag tot en met donderdag brengen we gemiddeld 84% van onze vrije tijd door voor de treurbuis. TestAankoop splitst de cijfers op in vele categorieën. Opvallend is dat vrouwen vaker iedere dag de televisie aanzetten dan mannen. Naarmate we ouder worden, gaan we ook langer kijken. Liefst 86% van de 65-plussers in België kijkt iedere dag. Meer dan een derde van de Belgen (34,3%) heeft meer dan een toestel in huis.

Genoeg aanbod
Er zijn voldoende stations te ontvangen, maar er is ongenoegen over de aanvangsuren van veel programma's. Te veel uitzendingen worden te laat geprogrammeerd. Het overschrijden van het aanvangsuur is een andere doorn in het oog. De publieke omroep krijgt in 80% van de gevallen de voorkeur. De commerciële omroepen liggen enkel op toppositie als het gaat om de kookprogramma's. KanaalTwee is het favoriete filmstation. Algemeen wordt betreurt dat Eurosport van de kabel in België grotendeels is verdwenen.

Het jongeren Songfestival
De organisatie van het Junior Eurovisiesongfestival (JES) 2005 is door de European Broadcasting Union (EBU) toegewezen aan België. Eind vorig jaar dienden VRT en RTBF een gezamenlijk dossier in om het festival te organiseren in 2005. Er waren in totaal zes kandidaten, maar de zogenaamde 'Steering group' van de EBU koos uiteindelijk voor de Belgische kandidatuur. Anders dan bij het traditionele Eurovisiesongfestival gaat de organisatie van het Junior Eurovisiesongfestival niet automatisch naar de winnaar van de vorige editie. Een land moet zich kandidaat stellen en geselecteerd worden om het evenement te organiseren.

Dit jaar Engeland
Zo is het Britse ITV voor dit jaar aangewezen als organisator van het festival. En in 2005 zullen VRT en RTBF dus samen het Junior Eurovisiesongfestival 2005 op touw zetten. Het is de intentie van beide nationale openbare omroepen om ook de preselecties voor JES 2005 gezamenlijk te organiseren. Er zouden dan Belgische preselecties komen en een Belgische finale om de Belgische kandidaat voor het festival aan te duiden.

Derde keer
Het Junior Eurovisiesongfestival werd voor het eerst georganiseerd in november 2003. Er namen 16 landen aan deel. Ketnet en TV1 vaardigden namens de VRT de eerste Belgische kandidaat af: de boysband X!nk. De selectie en begeleiding van de kinderen gebeurde op een doordachte, professionele en kindvriendelijke manier, in een kameraad-

schappelijke sfeer en wars van elke prestatiedruk. Naar het eerste Junior Eurovisiesongfestival, op 15 november vorig jaar, keken 1.334.000 Vlamingen van vier en ouder. Het was daarmee één van de best bekeken programma's van 2003. Van alle 4- tot 14-jarigen die op dat moment naar de televisie keken, volgde 83.5% het JES.

REDACTIE RADIOVISIE

NIEUWS UIT ENGELAND

Speciaal fonds wordt ingesteld

De minister voor media, Tessa Jowell, heeft bekend gemaakt dat de Britse regering heeft besloten dat toekomstige organisaties die graag een licentie voor zogenaamde Community Radio willen, kunnen vragen om een subsidie uit een speciaal te creëren fonds. Eind 2004, begin 2005 zal het geld beschikbaar komen en organisaties die op non-profit basis willen gaan werken kunnen voor een gedeeltelijke financiering in aanmerking komen. De community stations moeten gezien worden als buurtradio's waar vooral de stem van het gewone volk zeer belangrijk is. Deze stations moeten een toevoeging zijn aan de keten van lokale Independent Local radio stations, die wel op commerciële basis werken en voor een groter gebied actief zijn. De gegadigden moeten voor een licentie en een bijdrage uit het fonds een aanvraag indienen bij Ofcom, de overkoepelende organisatie van de Britse overheid inzake de regelgeving, die sinds 1 januari actief is. Hierbinnen zijn verschillende andere organisaties, waaronder de voormalige Radio Authority, opgenomen.

BBC Radio Scotland

Ken McQuarrie is benoemd tot de opvolger van John McComick als algeheel directeur van BBC Radio Scotland. Hij heeft zijn functie vorige maand aanvaard. Ken was reeds sinds 2000 Hoofd programma's bij de organisatie en kwam in 1975 als onderzoeker in dienst van de BBC. Vervolgens werd hij producer bij BBC Highland om daarna trede na trede de ladder van succes te beklimmen. Hij staat vooral bekend om zijn creatief vermogen anderen te stimuleren tot steeds betere prestaties.

Afscheid

BBC Radio 4-veteraan Alistair Cooke (foto) heeft na 58 jaar van presentatie van 'Letter From America' besloten met pensioen te gaan. Cooke kwam sinds eind februari wegens ziekte niet op de radio. Hij besloot geen nieuwe shows meer op te nemen. De BBC zal wel oude uitzendingen uit het archief halen. Letter From America is het langstlopende praatprogramma op de radio. Cooke begon in 1934 bij de BBC als filmcriticus. In 1946 startte hij met 'Letter From America', een programma over de Amerikaanse actualiteit en geschiedenis. Cooke presenteerde van dat programma 2.869 shows en mocht daarmee trots zijn op meer dan 717 uitzenduren, andere shows niet meegerekend. Door de praatshow is Cooke wereldwijd bekend geworden. Op 31 maart jl. is hij op 95-jarige leeftijd overleden.

Film over leven van Haw Haw

De onafhankelijke productiemaatschappij Haas-Silver-Levene werkt aan een film over het leven van William Joyce alias 'Lord Haw Haw' (foto). Deze persoon was de beruchte en verstokte Amerikaans-Ierse nazi die als Britse landverrader werd opgehangen in 1946. Hij werd onder meer door de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog gebruikt voor de toespraken, gericht op de Engelse luisteraars, via de uitzendingen van Radio Luxemburg. Door de bijzondere uitspraak van zijn fanatieke radiotoespraken tegen de 'zinloze oorlog tegen Duitsland' en tegen Joden en communisten kreeg Joyce de bijnaam Lord Haw Haw.

Redenaar

Nadat de familie van Ierland naar Londen was verhuisd ontpopte de atletische Haw Haw zich als een uitmuntende redenaar en straatvechter in de kringen van Britse fascisten. Hij werd lid van de partij van de aristocratische Mussolini-imitator Sir Oswald Mosley. Haw Haw bleek evenwel veel radicaler en antisemitischer dan Mosley. Ongeveer een week voor de oorlog in 1939 uitbrak werd Haw Haw getipt dat hij zou worden opgesloten gedurende de dreigende oorlog. Hij vluchtte naar Berlijn waar hij ging werken voor de Engelstalige afdeling van de Duitse omroep en waarvan de toespraken onder meer via Luxemburg werden uitgezonden.

Tanende

Na 1941 zakte de populariteit van Haw Haws radiopraatjes snel in bij de Britse luisteraars, maar in Berlijn bleef de comfortabel levende Haw Haw nog jaren een grote ster in de nationaal-socialistische propaganda en omroepwereld. Hij kreeg in 1944 van Adolf Hitler het Oorlogsverdienstekruis en ging pas eind april 1945, kennelijk zwaar beschonken, uit de ether met de mededeling: ,,U zult waarschijnlijke enige tijd niets van mij horen.., ik zeg, Ich liebe Deutschland, Heil Hitler en vaarwel." Eind mei datzelfde jaar werd hij niet ver van de Deense grens aangesproken door Britse militairen. Hij antwoordde hen in het Frans, maar ze herkenden zijn stem onmiddellijk. Het bleek het begin van het einde van zijn loopbaan en leven te zijn.

REDACTIE RADIO MAGAZINE

NIEUWS DE WERELD ROND

Onderscheiding
De Engelstalige afdeling van de Wereldomroep heeft de Broadcast Media Award van het 'American Institute of Biological Sciences' gewonnen. De radiodocumentaire 'The Penguin Barometer', gemaakt door Laura Durnford en freelancer Daniel Grossman, gaat over het effect van de opwarming van de aarde op het ecosysteem. Wetenschappers uiten in deze documentaire hun verontrusting over het effect van de klimaatveranderingen op de natuurlijke voedselketen.

Stotteren
De leiding van de staatsradio in Israël heeft, via haar begeleidende commissariaat voor de media, drie nieuwslezers met een lange staat van dienst op non-actief gesteld omdat ze ten eerste te veel stotterden en ten tweede te vaak woorden met elkaar verwisselden. Vele journalisten hebben hun afschuw uitgesproken over de beslissing. Als commentaar hierop heeft een woordvoerder van de staatsomroep gesteld dat er meer aan de hand was. Eén van de nieuwslezers was in slaap gevallen waardoor een nieuwsuitzending te laat begon, een ander was buiten adem geraakt in het midden van een uitzending.

Virgin en radio
The Virgin Group, die op 1 april 1993 begon met haar radiostation in London, heeft plannen zich ook op de radio-industrie te storten in Australië. Richard Branson heeft vorig jaar behoorlijk veel voordeel gehaald op de aandelenmarkt met zijn Virgin Blue, de Australische tak van zijn vliegonderneming. De winst wil hij nu steken in de radiowereld. Hij heeft geopteerd voor licenties in steden als Sydney, Melbourne en Brisbane. In totaal denkt hij 122 miljoen dollar te kunnen investeren in de Australische radiomarkt. Wanneer hij de licenties krijgt, zal het een gekoppeld netwerk worden gericht op de jeugd.

Licentie in Moskou
De minister voor pers, radio en televisie in de Russische federatie heeft bekend gemaakt dat World Radio Netwok, de in Londen gevestigde internationale uitzendorganisatie, een licentie heeft gekregen voor het mogen runnen van een radiostation via de 738 kHz in Moskou. Spoedig zullen de uitzendingen van start gaan en de programmering zal hoofdzakelijk uit gesproken woord bestaan. Het zal worden gemaakt door internationale en lokale radiomakers, die niet eerder in Moskou waren te horen en het zaal in de Russische taal worden uitgezonden. Spoedig hoopt men meer over de programmering bekend te kunnen maken.

JELLE KNOT

AFGELOPEN NA EEN KWARTEEUW

Een tweetal nummers geleden spuwde Bert Bossink al zijn gal op een aantal beslissingen binnen de Nederlandse publieke radio om een aantal programma's te laten verdwijnen, waardoor de baby boomer van weleer weer eens in de hoek is gekomen waar de klappen vallen. Bert heeft geprobeerd op een zo goed mogelijke manier van de programma's en de programmamakers afscheid te nemen, maar is nog steeds een geslagen en terecht ontevreden luisteraar. We laten hem aan het woord.

'Terugkomend op het programma 'Niemandsland' kan ik vertellen dat dit KRO-programma liefst 25 jaar heeft bestaan en wel van 1979-2003. De naam is bedacht door Peter van Dam, eerder actief bij de zeezenders Radio Mi Amigo en Radio Caroline. Peter heeft zelf ook aan het programma meegewerkt en in het verleden komen nog andere namen voorbij van personen die een hele andere loop in hun carrière hebben meegemaakt. Vivian Boelen, bijvoorbeeld. Zij was eens omroepster bij de VOO, de Veronica Omroep Organisatie. Eén van de dames daar van het eerste uur, toen men in 1976 met televisie-uitzendingen begon. Ook zij heeft in het lange verleden meegewerkt aan 'Niemandsland'.

Vandaag haalde ik een filmpje op met wat foto's waarop ook nog vier foto's stonden van de aflevering van 'Niemandsland', die op 22 december 2003 is uitgezonden.Een taxichauffeuse heeft daar op 22 december zeker wel tien foto's van ons gemaakt toen we daar waren, en die zouden we toegestuurd krijgen

Ruud Hermans zingt een aantal zelfgeschreven liedjes © Bert Bossink

in januari 2004. Helaas nog niets ontvangen dus daar gaan we ook nog eens achterheen.

Ik weet niet of jullie toevallig begin maart op de donderdagnacht Radio 2 hadden aanstaan. Zo ja, dan had je wat kunnen beleven! Je houdt het niet voor mogelijk. De opvolger van het programma 'Niemandsland' heet nu soms 'Over de schutting' bij de VARA en daar presenteert Hugo van Krieken. Maar die zit er ook weer voor de NCRV en dan heet het weer 'Casa Luna' en dat wordt weer vermeld als 'journalistiek programma', zonder te vermelden wie er achter zit.

Op de plaats van de KRO zit op maandagnacht bijvoorbeeld nu de EO en hiervoor ook weer 'Casa Luna',van de NCRV. Daarna de E.O. met 'Voor wie niet slapen kan'!

Maar toen kwam het: Zet ik de betreffende donderdagnacht de radio aan en wat hoor ik tegen een uur of drie? Onze goede oude Harkie zat weer achter de microfoon voor de VARA. Ik hoorde het typisch aan de muziekkeuze dat hij er wel weer moest zijn. Wat bleek nu? Hugo van Krieken scheen op vakantie gegaan te zijn en toen heeft de VARA Harkie weer gebeld of hij een gastuitzending kon komen doen voor de VARA om Hugo van Krieken te vervangen. Ja ja, ik denk dat ze veel boze brieven hebben gekregen wegens het eruit gooien van Harkie. Paul van Gelder vertelde dat hij in de maand mei Hugo van Krieken weer komt vervangen.(Harkie heeft contractueel laten vastleggen dat hij vaste vervanger wordt - HK).

Toch moet ik zeggen dat die Hugo van Krieken het niet onaardig doet, maar hij probeert de mensen van 'Niemandsland' en 'Geen tijd' van Harkie een beetje te imiteren door een zelfde soort muziek te draaien. Hij heeft hiervoor de rubriek 'Over de schutting', waarin de muziek gedraaid wordt, die je nergens anders hoort. Ook kunnen luisteraars Cd's sturen aan Hugo van Krieken met nummers die ze gedraaid willen hebben op de radio en dan wordt de luisteraar ook zelf gebeld door van Krieken. De luisteraar moet dan uitleg geven over de gedraaide nummers van de door hem/haar gestuurde Cd! Toch wel zeer slim bedacht, want zo hou je de luisteraars mooi te vriend!

Nick Nieuwenhuizen, voorheen medewerker van 'Niemandsland' werkt nu drie keer per week mee aan het programma van Frits Spits op de KRO op Radio 2. Dat moet hij mee samenstellen en ik denk dat dit wel een zware klus zal zijn, want Frits Spits is geen gemakkelijk heerschap. Ik heb hem ook wel eens paar keer ontmoet maar de discussies over muziek met Frits lopen altijd uit op een groot meningsverschil. Voor de rest is Frits Spits best aardig maar hij blijft de leraar voor de klas die zijn leerlingen graag blijft corrigeren!'.

BERT BOSSINK

Rick Nieuwenhuizen en Ruud Hermans presenteren voor de laatste keer Niemandsland © Bert Bossink

BUITENSTAANDERS IN DE RADIOWERELD

IN DE JAREN 30 VAN DE VORIGE EEUW

Onlangs kwamen er prachtige scans binnen van een artikel uit een tijdschrift van liefst zeventig jaar geleden. Het tijdschrift heette 'Modern Mechanix and Invent'. In het betreffende nummer werd een artikel geplaatst onder de titel 'Radio Outlaws to Broadcast from Super Stations at Sea'. Let wel, in 1934. De auteur van het verhaal, Murphy McHenry, begon zijn verhaal met het gegeven dat het toen nog niet lang geleden was dat er een schip in internationale wateren gericht op de westkust van de Verenigde Staten uitzendingen had verzorgd, daar geen rekening houdende met eventuele interferentie op andere bestaande, legale radiostations. Het deed me direct herinneren aan een artikel dat ik ooit in het Veronicablad schreef over vreemde radioprojecten. Het primaire doel van deze ongelicenceerde uitzendingen was het promoten van het gokken, alcoholische dranken en allerlei andere dubieuze plezierige activiteiten die op dit schip, buiten de 12-mijlzone, plaatsvonden. Het ging hier om de HMS Misteltoe, een voormalig Brits marineschip, dat in 1933 werd gebruikt als basis voor het voornoemde radiostation onder de naam RXKR. Het marineschip was voor dit doel, en de andere genoemde bedoelingen, omgedoopt in de MV La Playa. Zoals algemeen bekend was er in die tijd een algeheel alcoholverbod in de Verenigde Staten, hetgeen ook bekend is onder de noemer 'de drooglegging'. En één van de manieren om de speciale wet tegen de verkoop en gebruik van alcoholische dranken te omzeilen was een boot huren, dan wel kopen en ermee in internationale wateren voor anker gaan, waarna de flessen van de kurken konden.

Eigenaar van het schip was George A. McLoney, die op het slimme idee was gekomen om radioprogramma's, gespekt met reclame, vanuit internationale wateren te gaan uitzenden. Omdat hij op het vaste land van Amerika geen uitzendvergunning kon krijgen, registreerde hij het schip bij de ambassade van Panama en vroeg bij de

autoriteiten van het land tevens een uitzendvergunning aan. Onder de voorwaarde dat hij geen commerciële programma's vanaf het schip zou gaan uitzenden, werd hem de vergunning verleend. McLoney was een zeer tevreden man en herdoopte het schip andermaal en wel in 'The City of Panama'. Wel was de Amerikaanse regering inmiddels op de hoogte gebracht van de plannen van de eigengereide McLoney.

De eigenaar was zo slim de regering van Panama te beloven allerlei spotjes te gaan uitzenden ter promotie van ondermeer het toerisme in het land. Toen het schip eenmaal voor de kust van Californië lag was het geheugen van McLoney opeens slecht geworden want op zijn radiostation waren wel degelijk reclamespots te beluisteren. Het ging daarbij niet alleen om reclame voor de eigen bedrijven van McLoney maar ook voor andere ondernemingen. In Los Angeles werd door hem zelfs een reclamebureau ingezet om de zendtijd te verkopen. Het leek er dan ook op dat zijn slimme idee veel geld zou gaan opbrengen daar de adverteerders in de rij stonden om telkens een bedrag van $ 1500 neer te tellen voor een maand aan reclamespots. Let wel we hebben het over 1933.

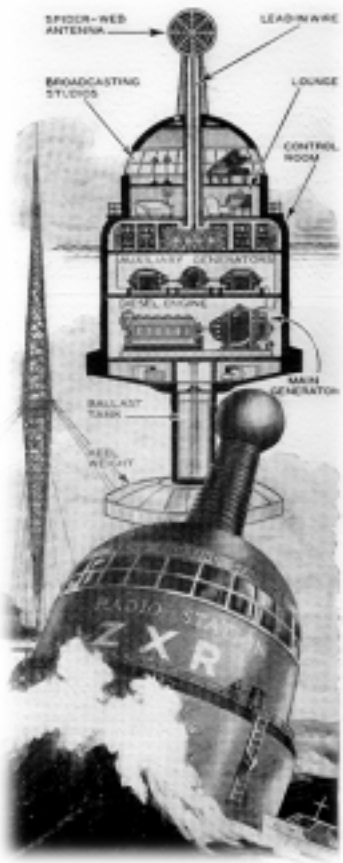

Een officieel protest van de minister voor Buitenlandse Zaken van de VS werd ingediend bij de regering van Panama, uiteraard met de bedoeling de licentie te laten intrekken. Maar de uitzendingen, die via de 815 kHz werden uitgestraald, gingen onverstoord verder. Het gebeurde met een vermogen van 5 kW, hetgeen in die dagen enorm hoog was. Mede het gegeven dat het schip in internationale wateren verkeerde en er nog niet zoveel radiosignalen in het AM-spectrum werden verspreid, was het programma in een behoorlijk deel van de Verenigde Staten te ontvangen. Men kreeg ontvangstberichten uit ondermeer New York, vanaf Hawaï en vanuit Nova Scotia. Er waren ook programma's waarin de toekomst werd voorspeld door astrologe Zandra. Dit programma bracht behoorlijk veel geld binnen daar luisteraars buiten de uitzending om hun persoonlijke toekomst konden laten voorspellen. Dit uiteraard tegen betaling van de nodige dollars. En reken erop dat ze een standaard voorspelling kregen toegestuurd. Daarnaast de meest recente grammofoonplaten en live concerten, verzorgd door het huisorkest van 'The City of Panama'. Het waren werkeloze muzikanten die aan boord een heerlijk leventje kregen aangeboden en in ruil daarvoor dagelijks een aantal programmauren dienden te vullen. Dit alles echter zonder enige vorm van betaling.

Lang niet iedereen was echter blij met de uitzendingen van het nieuwe station, want het interfereerde op frequenties van de legale radiostations. Er werd door de betrokken eigenaren van deze stations dan ook terecht geklaagd bij de FCC, The Federal Communication Commission. De FCC was toen ook al de door de regering ingestelde organisatie, verantwoordelijk voor de regulering van radio-uitzendingen. Men ging er niet toe over om McLoney geheel tot zwijgen te brengen maar verzocht hem een andere frequentie in gebruik te nemen zodat de andere stations geen last meer van hem zouden hebben. De slimme man dacht nog meer geld te kunnen verdienen want hij berichtte de FCC alleen van frequentie te willen veranderen als de klagende stations hem minimaal 5 tot 10 duizend dollar zouden betalen.

Uiteraard werd deze vraag opgevat als een vorm van chantage en gezien de Amerikaanse regering bang was dat meerdere slimmeriken hun eigen zendschip zouden gaan inrichten en allerlei regelgevingen en de belastingsdienst zouden omzeilen, leek het tijd om toch in te gaan grijpen. Andermaal werd er zware druk uitgeoefend op de regering in Panama hetgeen op 28 juni 1933 resulteerde in het intrekken van de uitzendlicentie en de registratie van het zendschip in Panama. Het radiostation bleef echter in de ether en toen de consul van Panama in Los Angeles werd gevraagd om actie te ondernemen, wenste deze op geen enkele manier mee te werken, daar hij beweerde geen bevestiging van zijn regering te hebben gekregen dat de registratie en de licentie waren ingetrokken.

Zelfs een rechtszaak aangespannen tegen McLoney, met als opdracht zijn uitzendingen te staken, hielp niet. De uitspraak werd gewoon naast hem neergelegd en de uitzendingen van RXKR gingen onverstoord door. Eind augustus 1933 grepen de lokale autoriteiten van Los Angeles in en werd het zendschip geënterd en de haven binnengesleept.

De outlaws binnen de radio-industrie, of misschien

beter gesteld, buiten de Amerikaanse radio-industrie, zijn deels uitgebreid beschreven in het boek 'Border Radio Quacks, Yodelers, Pitchmen, Psychics and other amazing broadcasters of the American Airwaves' door Folwer Gene en Crawford, Bill uit 1987. Hierin kun je inderdaad lezen dat allerlei kwakzalvers met enorm sterke zenders via hun radiostations, van buiten het land haar grenzen, de Amerikanen, (die toch al gemakkelijk te beïnvloeden waren) probeerden allerlei artikelen aan te man te brengen. Maar ook allerlei latere grootheden in de radiowereld, zoals Wolfman Jack, zijn buiten Amerika op deze manier – voornamelijk vanuit Mexico – begonnen.

Brinkley bij een van zijn vliegtuigen

Terugkerend op het eerder gememoreerde artikel in Modern Mechanix and Invent uit 1934 werd er destijds gesteld dat de Amerikanen, en met name de autoriteiten, benauwd waren te worden overspoeld met allerlei lieden die dachten de regels te kunnen omzeilen en met krachtige zenders vanuit het buitenland de Amerikanen te beïnvloeden. Niet alleen vanuit aangrenzende landen maar ook als 'Super Stations at Sea'.

Men sprak de verwachting uit dat de extremisten op radiogebied zeer strijdlustig waren en zeker de strijd tegen de overheid niet snel zouden opgeven. Dit alles onder aanvoering van de eigenaar van XER, uit Mexico. Het was Dr. John. R. Brinkley, officieel afkomstig uit Milford nabij Del Rio in Texas. Hij had al lang door hoe hij gemakkelijk, met zijn radio-uitzendingen vanuit Mexico hele harde dollars kon verdienen. Miljoenen had hij al binnengehaald en spoedig zouden velen hem volgen. Maar wat als de autoriteiten zouden ingrijpen en een verzoek zouden indienen bij de regering van Mexico om alle licenties in te trekken en dus alle pioniers het land uit te wijzen als ongewenst radio- en geldmakers?

De heren pioniers wisten maar al te goed dat er mogelijkheden waren om vanuit zee de uitzendingen voort te zetten. Een registratie voor een zendschip, en dus het mogen voeren van landsvlag, was niet zo moeilijk want er waren volop landen in Midden- en Zuid- Amerika die graag de staatskas jaarlijks wensten te vullen met gelden die via vlagregistratie binnenkwamen. Bovendien was het, indien men vanaf internationale wateren vanaf een schip of een ander object zou gaan uitzenden, niet meer nodig de belastingpenningen af te dragen aan de Mexicaanse staat. Voordeel op voordeel leken zich op te stapelen voor de outlaws.

Maar ook de autoriteiten hadden te maken met meer vormen van illegale radio. De FCC maakte, middels woordvoerder A.D. Ring, bekend dat men in de VS alleen al had te maken met meer dan 200 zogenaamde outlawstations die geen uitzendvergunning hadden maar wel radio-uitzendingen verzorgden, veelal met een laag vermogen variërend van 1 tot 5 Watt op de middengolf. Een meerderheid van de eigenaren verklaarde niet onder de regels van de FCC te vallen daar, via het minimale vermogen, de uitzendingen niet in de naburige staten zouden zijn te ontvangen.

De FCC sloeg toe en ontdekte apparatuur die meer aankon dan de door de eigenaren toegewezen vermogens en daagde diverse personen – met succes – voor het gerecht, waarna straffen volgden en tevens de inbeslagname van apparatuur een logisch gevolg was. En ook bleven de protesten bij de FCC binnenkomen van officieel gelicenceerde radiostations, die meer en meer interferentie ondervonden van de krachtig radiostations uit Mexico. Er was echter geen enkele manier mogelijk voor de FCC in te grijpen tegen de Border Blasters vanuit Mexico gezien er geen overeenkomst was met de autoriteiten in Mexico, hetgeen wel het geval was met de regering van het noordelijke buurland Canada.

Maar voordat we naar het toen 'zeer innovatieve idee' gaan van Dr. Brinkley, dat in 'Modern Mechanix and Invent' stond beschreven, iets meer over de persoon zelf. Hij was slechts één van de vele charlatans die via het programmeren van uitzendingen van buiten landgrenzen de Amerikanen wilde beïnvloeden en op die manier ook zijn bankrekening wenste te spekken. Duizenden luisteraars schreven hem met regelmaat om advies omtrent echte en vermeende medische problemen. Als antwoord hierop kwam hij met het programma 'The Medical Question Box'. Hij ging uitvoerig in op de symptomen en stelde de betreffende luisteraar voor een medicatie aan te gaan die uit de keuken van

richtantenne FCC

kwakzalver Brinkley zelf kwam en die te bestellen was via een vroege vorm van het postorderbedrijf.

Hoofdkwartier in Del Rio

Al vrij spoedig kwam Brinkley erachter dat de vorm van postorder nogal klungelig en zeker niet kostenbesparend was. Hij kwam tot de conclusie dat het allemaal veel efficiënter kon door een grote keten van drogisten in de diverse staten van Amerika te vragen mee te doen aan de bevoorrading van zijn radiopatiënten. Dit deed hij middels de oprichting van 'the U.S. International Dr. Brinkley Pharmaceutical Association'. Twijfelende luisteraars waren er voldoende en bovendien brachten die de boodschap door aan de niet-luisteraars van de programma's van Brinkley. De apothekers verkochten medicijn na medicijn en van elk verkocht product kreeg Brinkley contractueel 1 dollar, hetgeen hem minimaal een half miljoen dollar opbracht voor de rest van zijn 'medisch leven'.

Het blind voorschrijven van recepten maakte hem een zeer rijke man; voordat Brinkley de leeftijd van veertig had bereikt kon hij zich al miljonair noemen. Als gevolg van dit succes begon hij een té florissant leven en kocht ondermeer een 115 voet lang jacht. Bovendien werd hij veelvuldig gezien, behangen met sieraden – hoofdzakelijk bestaande uit diamanten – en ook zijn vrouw was de rijkdom niet vies. Dr. Brinkley werd alom bekend en werkte zich binnen de politieke wereld ook naar boven. Zelfs de vice-president in Washington, Charles Curtis, behoorde tot zijn grote vriendenschare. Maar het is natuurlijk duidelijk dat tot die schare zeker niet de medici behoorden uit Kansas en omgeving, die niets van de werkwijze van de charlatan wensten te weten. Vooraanstaande medici begonnen de strijd tegen de kwakzalverij waarbij ze vrij spoedig werden gesteund door de redactie van The Journal of the American Medical Assiociation en The Kansas City Star, die een uitgebreide negatieve serie verhalen publiceerde over de activiteiten van Brinkley in een ziekenhuis - de Milford Clinic - waarbij vele verhalen naar voren kwamen inzake onnodig overlijden van patiënten. Dit speelde zich af in de jaren voordat Brinkley zijn medicijnen via de radio aan de man ging brengen. In april 1930 waren de klachten zodanig opgestapeld dat The Kansas Medical Society al een formele klacht tegen het functioneren van de arts had ingediend bij The Kansas State Board of Medical Registration.

Direct werd de strijd ook door Brinkley zelf opgepakt. Hij had al een licentie voor een radiostation, KFKB, en kon zijn eigen station gebruiken om zijn waarheid te prediken en kocht ook veel ruimte om advertenties te plaatsen in de verschillende kranten die in de staat Kansas uitkwamen. Alle publiciteit rond de persoon en dus ook de radio-uitzendingen waren niet ongehoord gebleven bij de FCC en gezien men daar toch een reorganisatie van de licentieverlening in het algemeen wilde en dus ook de licentie van KFKB in heroverweging zou worden genomen, schreef de FCC een brief aan Brinkley. Hierin meldde de FCC dat de gebrachte programma's over kwakzalverij en het verkopen van medicijnen reden genoeg waren om de licentie in te trekken. Wel zou er nog ruimte zijn voor een hearing. Brinkley dreigde om met een enorm aantal tevreden luisteraars – die hij gratis vervoer aan zou bieden - naar Washington te komen, alwaar de FFC was gehuisvest. In werkelijkheid kwam hij met een handvol supporters naar het FCC-kantoor waarbij men per persoon $ 120 dollar voor de reiskosten in een luxe Pullmanautobus had betaald, aan... Brinkley. De man haalde dus overal het geld vandaan.

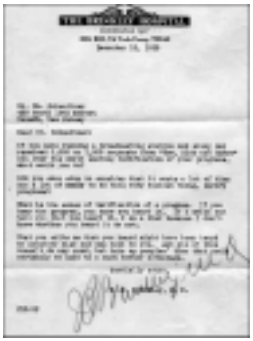

Tijdens de hearing mocht hij zijn standpunten verdedigen en tevens aanhoren dat getuige de vele klachten die er waren er reden genoeg was de licentie van het station niet te verlengen, mede gezien het gegeven dat KFKB er eigenlijk alleen maar was om de zakken van de charlatan te vullen. Brinkley kreeg het voor elkaar dat niet op de dag van het vervallen van de licentie, 13 juni , het station uit de ether verdween maar toestemming kreeg om tot eind oktober uit te blijven zenden. Brinkley ging ook nog tegen de uitspraak in protest maar verloor in augustus 1931 alle rechten om nog langer programma's uit te zenden via de legale weg.

En vanaf dat moment moest Brinkley andere wegen vinden om zijn praatjes en verkopen via de radio te kunnen voortzetten. Hij huurde een speciale telefoonlijn van AT&T, die leidde naar de studio van XER, een van de sterkere stations even over de grens in het Mexicaanse Rio Grande. Nog gekker werd het in het geval van zijn medische registratie. Voor Brinkley was er maar een mogelijkheid zijn licentie te waarborgen en dat was de totale macht te krijgen. Dus kondigde hij aan te gaan voor het Gouverneurschap van de staat Texas.

Reclame-auto ingezet bij gouverneurschap Kansas

En hij liet het niet bij een verklaring, maar ging er echt voor. Hij organiseerde allerlei bijeenkomsten waar zijn goedgelovigen anderen opriepen mee te gaan om de grote held te zien spreken. Brinkley kwam dan vaak aan in een privé-vliegtuig, dat op een naburig grasland landde, en liet zich onder begeleiding van de plaatselijke brassband naar het podium begeleiden om zijn toespraak te kunnen houden. Steeds meer aanhang kreeg de slimmerik want hij beloofde alle inwoners van Kansas in de toekomst gratis schoolboeken, gratis ziekenhuisverzorging, medische begeleiding en pensioenen voor de ouderen. Uiteindelijk haalde hij tijdens de verkiezingen 182.278 stemmen, hetgeen hem op de derde plaats bracht met 34.000 stemmen achterstand op de winnaar, de democraat Harry Woodring. In 1934 zou hij nog een gooi doen naar een titel. Echter werd Kansas 'verboden' gebied gezien hij daar geen licentie meer had om zijn beroep uit te oefenen. Het waren slechts Arkansas en Texas waar hij zijn gang nog kon gaan. Inmiddels had hij ook besloten om definitief een eigen radiostation op te richten in Mexico, om van daaruit nog meer oplichterpraktijken te kunnen uitzetten en dus heel gemakkelijk geld te verdienen.

Hij werd uitgenodigd om zijn, inmiddels eigen, station XER, op te zetten in Villa Acuna en direct protesteerden de Amerikaanse autoriteiten tegen het besluit van de Mexicanen. In plaats van de licentie in te nemen werd Brinkley meteen een verlenging van gebruik voor een periode van zes jaar gegeven en het recht het vermogen van de zender uit te breiden tot 50.000 kW, een vermogen dat op dat moment nergens op de wereld in gebruik was. Via de 735 kHz werd er uitgezonden waarbij veel Amerikaanse stations dermate last hadden van het signaal, dat men van frequentie diende te veranderen. Uiteraard ging dit met de nodige problemen gepaard, omdat de FCC zo zijn regels had. Maar Brinkley was op zijn manier gelukkig.

In het midden van de jaren dertig was XER niet alleen meer het station waarop Brinkley zijn geneeskundige kennis trachtte over te brengen naar de luisteraars in Amerika, maar tevens het station waar elke minuut aan zendtijd was verkocht aan allerlei vreemde charlatans en gekken. En Brinkley wist ze te vangen door telkens net even met zijn prijzen beneden die van andere radiostations te gaan zitten. Racistische politici, mentalisten, astrologes, mensen die nepparfum probeerden te verkopen en persoonlijke gebeden die door kerkleiders werden uitgesproken op de radio, uiteraard tegen betaling van de nodige dollars van de gelovige luisteraars.

Maar laten we terug gaan naar de basis van het artikel in Modern Mechanix and Invent, uit 1933 – het jaar voordat Brinkley voorgoed 'zijn geluk' zou vinden in Mexico. Er was op dat moment sprake van uitgebreide acties die de FCC zou overwegen om de stations, die vanuit Mexico hun programma's richten op de Amerikaanse luisteraars, groots aan te pakken. En dus werden Brinkley en zijn volgers, die allemaal al vele miljoenen hadden binnengehaald, op het idee gezet om iets exceptioneels te gaan opzetten voor het geval het inderdaad uit de hand mocht lopen met hun radioactiviteiten vanuit Mexico.

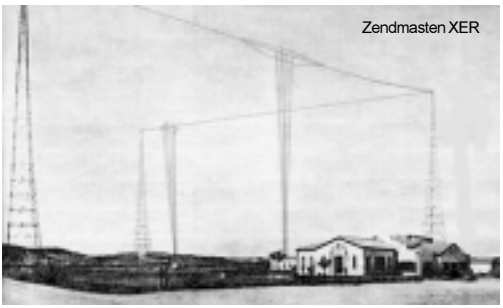
Zendmasten XER

Met de eerdere gebeurtenissen voor de kust van Californië in gedachten werd een team van specialisten ingezet om te onderzoeken wat de mogelijkheden waren, mocht men verbannen worden vanuit de Mexicaanse grensplaatsen. In het hele artikel is niets terug te vinden over hoe het daadwerkelijk zou worden aangepakt met hun vorm van radio vanaf zee. Er werd slechts ingegaan op de persoon Brinkley en hoe hij de overheid had getart met zijn praktijken. Slechts een artistieke impressie gaf aan dat er mogelijkheden waren om een super station vanaf een positie in de Golf van Mexico op te zetten. Verder kwam het ook niet, want Brinkley zou gewoon vanuit Mexico blijven uitzenden.

Toch was er bij Brinkley en de zijnen redelijke angst dat men zou moeten besluiten over te stappen op een eventueel onstabiel schip toen de Mexicaanse autoriteiten dreigden de wetgeving enigszins te gaan aanpassen. Enkele van de voorgestelde wijzigingen waren ondermeer:

* het uitschakelen van verbindingen die vanuit het buitenland de mogelijkheid gaven onderdelen van radio-uitzendingen te verzorgen via radiostations in Mexico.

* het weigeren van reclamespots voor medicinale producten, die niet waren goedgekeurd door de Mexicaanse gezondheidsorganisatie.

* het uitzenden van medische programma's, het beantwoorden van vragen op dit gebied, binnengekomen van de luisteraars, uitgezonderd die wel toestemming hebben gekregen na beoordeling door de Mexicaanse radioautoriteiten.

* Het verplicht stellen van de Spaanse taal voor de verzorging van radioprogramma's vanuit Mexico, uitgezonderd die waarvoor speciale toestemming is verleend door de radioautoriteiten in Mexico, bijvoorbeeld specialistische programma's in het Engels.

Voor Brinkley zelf kwam er nog bij dat zijn paspoort was ingenomen en dus Mexico niet meer in kon. De American Medical Organisation had zwaar gepleit voor acties tegen de oplichter. Op die manier kon hij dus geen medische boodschappen meer via zijn eigen radiostation brengen. Daarbij kwam enige tijd later ook nog eens het succes voor de Amerikaanse autoriteiten dat de Mexicanen de uitzendlicentie van Brinkley voor een bepaalde periode introkken. De slimme charlatan besloot zijn activiteiten te verplaatsen en tijdelijk maakte hij gebruik van de faciliteiten van het radiostation XEPN in Piedras Negras. Ondertussen was er een machtswisseling in Mexico en nadat een nieuwe regering was geïnstalleerd volgde een nieuwe toewijzing van een licentie en heette Brinkley's station vanaf dat moment geen XEPN meer maar XERA, zoals het oude station. En dat was niet het enige dat gebeurde, want Brinkley kreeg ook nog eens de toestemming het vermogen van zijn zender te verhogen tot het onwaarschijnlijke van vermogen van 1 miljoen Watt en dat uitgestraald via een direct gerichte antenne. De kenners weten wat dit betekent.

Tegen het einde van 1937, zo kan je stellen, was Brinkley op de top van zijn successen. Zo zou hij, sinds hij naar het zuiden was verkast, zeker 12 miljoen dollar hebben vergaard. Hij bezat tevens veel onroerend goed, een citrusplantage en bovendien verschillende oliebronnen. Op zijn minst had hij 12 Cadillic limousines en drie jachten, die vol pracht en praal aan vrienden werden getoond. Ondertussen zou hij ook nog XEAM als zijnde zijn eigendom toeschrijven.

Maar in de daarop volgende jaren zou hij diverse rechtszaken tegen zich aangespannen krijgen, voornamelijk uit de medische wereld. U als lezer begrijpt het al, men wilde de charlatan voorgoed aanpakken, hetgeen uiteindelijk ook gebeurde. Hij verloor al zijn medische rechten en diende grote boetes te betalen. Ook de belastingendienst ging achter hem aan waarna bleek dat Brinkley, die meestal behangen was met minimaal 100.000 dollar aan sierraden, in de meer dan twintig jaren durende loopbaan van 'oplichterij en kwakzalverij' nooit een gedegen administratie had bijgehouden. Ook dienden de vergunningen voor zijn radiostations verlengd te worden, waarbij bleek dat de Mexicaanse autoriteiten exorbitante bedragen vroegen voor de verlengingen.

Dit alles bij elkaar, aangevuld met de levensstijl van Brinkley en zijn grote familie, zou uiteindelijk op 31 januari 1941 leiden tot de val van het imperium. Brinkley werd officieel wegens schulden boven het bedrag van 1 miljoen dollar, failliet verklaard. Daarna was het een snel aflopende zaak. De Mexicaanse autoriteiten kwamen tot een overeenkomst met de Amerikaanse collega´s waardoor de enige licentie, die Brinkley nog had (XERA), werd ingetrokken. Inmiddels was Brinkley niet meer in staat om zichzelf voort te bewegen. Door een zeer slechte gezondheidstoestand diende spoedig na zijn faillissement een been te worden geamputeerd en functioneerde zijn hart ook zeer slecht. Hij overleed op 26 mei 1941.

HANS KNOT

Gebruikte literatuur:
- Barnow, Eric (1968) A tower in Bable. The history of Broadcasting. Oxford University Press.
- Folwer, Gene en Crawford, Bill, (1987). 'Border Radio Quacks, Yodelers, Pitchmen, Psychics and other amazing broadcasters of the American Airwaves', Dallas, Limelight Editions.
- Kahn, Frank. I (1968) : Documents of American Broadcasting, New York, Meredith Corp.
- Knot, Hans, (1993). Historie van de Zeezenders 1907-1973. Over Pioniers, Duimzuigers en Mislukkelingen. Amsterdam, Stichting Media Communicatie.
- Miller, Tom (1981). On the border. New York, Harper and Row.
- Ressler, Ansel Harlan (1958). The impact of John R. Brinkley on Broadcasting in the United States. Evanston, North Western University.
- Rosen, Philip, T. (1980). The modern stentors: Radio broadcasters and the ederal Government 1920-1934. Westport, Greenwood Press.

NIEUWS UIT AMERIKA

Het zwaard

Eerder maakten we al melding van de problemen rond Howard Stern, die van de ene op de andere dag door zijn werkgever Clear Channel Communucation aan de kant werd gezet en uiteindelijk ontslag nam. Via tal van radiostations mocht hij jarenlang zijn zeer populaire maar tevens gevaarlijke en gewaagde programma's uitstralen. Clear Channel had, na het incident met Janet Jackson en haar blote borst, de bui vroegtijdig zien hangen toen de Federal Communication Commission besloot harder te gaan optreden tegen de overtreding van de geldende regels en tevens aankondigde dat alle aangemelde overtredingen tot drie jaar terug opnieuw beschouwd zouden worden. Trouwens, de FCC wordt geleid door de zoon van Minister Powell. Zou er dan toch te grote invloed vanuit de regering zijn geweest om Stern het zwijgen op te leggen?

JAN HENDRIK KRUIDENIER EN RENE BURCKSEN

NIEUWS UIT DUITSLAND

Linda bald wieder da!

Linda de Mol maakt haar comeback op de Duitse televisie met een variant op de Postcode Loterij Miljoenenjacht. Dat heeft de leiding van het televisiestation SAT1 bekendgemaakt. Het programma zal in Duitsland 'Deal or no Deal' gaan heten. Er doen iedere week 208 kandidaten mee, van wie er steeds één overblijft. Hij of zij moet kiezen uit een aantal koffers. In een van de koffers zit de hoofdprijs van twee miljoen euro. Linda de Mol is al ruim een jaar niet meer te zien geweest op de Duitse televisie. De presentatrice brak door bij de oosterburen met 'Traumhochzeit', de Duitse versie van 'Love Letters' die het recordaantal van twaalf miljoen kijkers trok.

INGO PATERNOSTER

EEN TRIPJE NAAR ANTWERPEN

Vele zeezenderfans hebben de afgelopen twee jaar een tocht of zelfs meerdere tochten on dernomen om een kijkje te nemen aan boord van de MV Norderney, het voormalige zendschip van Radio Veronica. Die tochten gingen dan naar het Kempische Dok in Antwerpen. Wat velen echter niet weten dat in de directe omgeving van dit schip nog een bijzonder schip verankerd is. Rick van Dijk en Peter de Wit verhalen over een bijzonder heerschap.

'Het was 29 februari, de schrikkeldag van 2004. Enige weken tevoren hadden wij het plan opgevat om deze toch wel speciale dag te gebruiken om de good old lady 'Norderney' eens op te zoeken in het Kempisch Dok van Antwerpen. Er gaan verhalen rond dat het schip naar Rotterdam zal komen in de maand mei en daar eveneens zal worden ingezet als partyschip. Voor de tocht naar de Rotterdamse haven zal plaatsvinden, wilden we haar toch eens een keer in de Antwerpse haven bezichtigen en fotograferen.

Bij aankomst in het Kempisch Dok bleek dat de Norderney, die als Horecagelegenheid wordt gebruikt, op het moment van arriveren gesloten was. Alles zat goed en degelijk op slot. Dat was wel jammer want we hadden 'geere een pintke' tot ons genomen. We hebben vervolgens daar een tijd rondgehangen en het schip van alle kanten kunnen bekijken, behalve van binnen dus. Helaas, maar het is niet anders. Gelukkig hadden we nog een andere troef in handen. Een bezoek aan het schip waarop de berger Geert Theunisse woont: 'de Flintstone'. Ons werd gezegd dat het op een steenworp afstand van de Norderney moest liggen. Na enig omrijden door het havengebied, zagen we inderdaad de kade waar de

'Flintstone' (foto) ligt afgemeerd.

We moesten ons melden bij de toegangspoort. En na het noemen van Theunisse en Flintstone, mochten we verder komen. Geert was op de hoogte, omdat Peter al contact met hem had gehad. We zouden namelijk ook voor het boek van Geert: 'No cure – no pay' Theunisse contra de Nederlandse staat komen. We werden hartelijk ontvangen met koffie en koek. Geert vond het leuk de gezichten achter de postings in de nieuwsgroep en de site zeezenderfans.net eens te zien.

De goede man begon voluit te vertellen over zijn ervaringen met de Nederlandse Staat, waaruit hij verbannen is. Het verhaal dat zijn paspoort ongeldig gemaakt werd met grote gaten, zouden we later bevestigd zien. We hebben een hele middag de verhalen van Geert aangehoord, zonder ons ook maar een moment te vervelen. Er werden vele herinneringen opgehaald over het Mi Amigo-verleden. Op de vele vragen die er bij ons bestonden kregen we steevast de gevleugelde woorden van Theunisse: "Lees mijn boek maar!"

We hebben beiden de boeken van Geert aangeschaft, en keerden laat die zondag huiswaarts. Rick heeft nog tot een uur of drie 's nacht in het boek gelezen. En is tot zeven hoofdstukken gekomen. Vol met ambtelijke taal, en tussendoor het ongezouten commentaar van de schrijver (die zich 'verteller' noemt). Zijn

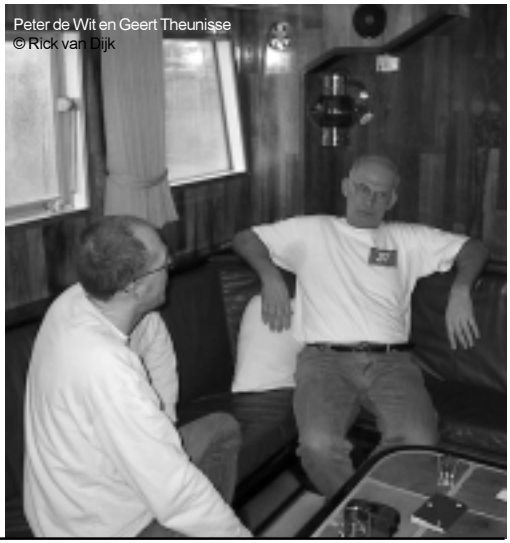

Peter de Wit en Geert Theunisse
© Rick van Dijk

Het geperforeerde paspoort van Geert © Peter de Wit

frustratie en kwaadheid komen sterk naar voren. Dat deze beste man onrecht is aangedaan, dat staat wel duidelijk te lezen in zijn boek. Een boek dat we een ieder van harte aanbevelen, al is het alleen al om de vertrouwelijke stukken en de foto's die allen in het boek geplaatst zijn. Het is een dikke pil geworden van 604 bladzijden. Ingedeeld in het verhaal zelf, de bijlagen, epiloog en een verklarende woordenlijst.

Wij (Rick en Peter) vinden het een must. Dit boek moet je gelezen hebben, over de dwalingen van ons 'rechtstelsel'.Je hoeft er niet helemaal voor naar Antwerpen, Geert heeft het volgende e-mail adres: Geertteunisse@yahoo.com

Geert Theunisse, een heerlijk verteller in den lijve, zowel als geschreven. Bedankt dat wij deze middag mochten beleven.

RICK VAN DIJK en PETER DE WIT
www.zeezenderfans.net

Jean-Pierre Berckmans is een radioliefhebber in zowel luisteren als maken en leest tevens vele sites en artikelen. Op 11 maart jongstleden vond hij plotseling zichzelf terug op een foto, die stond afgebeeld op de site van RadioVisie. Dit bij een artikel rond de geschiedenis van de Belgische radio. Spontaan klom Jean-Pierre in de computer: 'Vandaag de bijdrage van Jean-Luc Bostyn gelezen op de site van RadioVisie? Waarom ik u dit nu even doorstuur? Wel heel eenvoudig. Op de foto ziet U rechts inderdaad Paul de Wyngaert, nu netmanager van Radio 2 in Vlaanderen. Zeg maar de grote baas. Maar waar Jean-Luc deze foto nog uit zijn hoed toverde is mij een raadsel. Herkent u de linkse persoon op de foto? Misschien niet direct, maar dat ben ik zelf verdorie! Van een verrassing gesproken!!! De foto werd gemaakt op 1 april 1979 (dit is/was géén aprilgrap) in de grote radiostudio (daar werden ook de hoorspelen gemaakt!) van het omroepgebouw aan de Reyerslaan in Brussel.Toen nog BRT.

Via BRT 1 Service en Informatie (radiostation dat nu Radio 1 heet) heette het programma 'Tot uw dienst'. Het liep elke doordeweekse avond van 7 tot 8 in de avond. Het was nog een (groeten en informatie-)programma speciaal voor truckchauffeurs en ook nog wat voor soldaten. In feite een beetje de opvolger van het 'Halfuurtje van de soldaat', dat ooit nog werd gepresenteerd door soldaat miliciens onder meer door Mike Verdrengh, Zaki en nog een paar oudgedienden en BV's van de radio(en later de televisie). Hun namen ontsnappen mij even. Ook de éérste radiobaas van Studio Brussel (zijn naam ontsnapt mij nu) dacht ik! Die presenteerde het 'halfuurtje van de soldaat 'nog...Ah, Jan Schouwkens. De bedoeling was de groeten over te brengen aan alle miliciens ook (heel speciaal) in Duitsland. En maar Vlaamse plaatjes draaien en groetjes overbrengen van hun toenmalige lieven (geliefden in het ABN).En maar hopen dat ze ondertussen trouw bleven!' Naar aanleiding van bovenstaande informatie kwamen we andermaal in contact met Jean Pierre, hetgeen tot de volgende herinnering resulteerde.

Er was eens het dagelijkse programma 'Soldaten(half)uurtje' op de Belgische radio. Dit was een radioprogramma van lang geleden. Het verhaal komt nog (en start in) uit de tijd dat ik én de radio nog vrij jong waren (ikzelf ben van de lichting 1949).Ik herinner mij (in zekere zin dan) de tijd vanaf mijn eerste communie nog en dat was in 1956. Dat vond plaats in mijn eerste leerjaar lagere school (nu basisonderwijs genoemd) en het was tevens de tijd voor mijn eerste radio ervaringen. Thuis hadden we een eenvoudig radiotoestelletje Philips 208U, waarschijnlijk ook nog in bruikleen gekregen van mijn opa, maar dat ding deed het uitstekend en geraakte nooit meer bij de originele eigenaar terug!

En elke dag was er steevast een radioprogramma dat mij hoe dan ook echt boeide. Het werd uitgezonden net voor de 'journal parlé' van 19 uur op Vlaams Brussel. Veel keus had ik dus niet. Het was toen nog allemaal middengolf wat in België de ether inging. Met uitzondering natuurlijk de toenmalige Wereldomroep die via de korte golf haar programma's verzorgde. Ik hoef er geen tekening bij te maken dat de afstemnaald bij wijze van spreken vastgeroest zat op

1 april 1974, VRT:
Paul de Wyngaert en
Jean-Pierre Berckmans

de 927 kHz. Een televisie hadden we toen nog (ook nog)niet en dat 'Philipsje' was zowat de enige gebeurtenis die we als ontspanning hadden. Het had een tijdje nodig om op te warmen (buislampen hé) en na een poosje zette dat toestelletje letterlijk en figuurlijk zijn warmte én bakelietgeur af in de huiskamer.

Opmerkelijk was ook dat het toestel maar één eigenaar had en die het mocht bedienen namelijk mijn vader. En als vader eens bleef 'plakken' (dat kon toen ook al) na het werk,was er die avond dan ook geen radio en moest ik mij tevreden stellen met het lezen van een (oude) Kuifjestrip of schoolwerk inoefenen zoals het 'schoonschrift' onderhouden... De programmatune van het 'Soldatenuurtje' zit nog in mijn geheugen en kan ik dit nu nog neuriën. Het was een korte mars met op de voorgrond wat klaroengeschal, wat het militaire ervan meteen onderstreepte. Mijn toenmalig soldatengevoel kwam toen als jonge gast naar boven. 18 jaar later was dat al véél minder. Ik vermoed dat het programma ontstaan is kort na de Tweede Wereldoorlog. Er was toen nog 'dienstplicht' en de jonge rekruten waren veelal gelegerd in België maar ook wel in (soms heel verre) Duitsland én soms in het Belgische Kongo.

Wekelijks naar huis komen zat er toen voor de meesten nog niet in, en ook de militaire (boemel-)trein reed ook niet elke dag tussen Duitsland en België. De meesten zaten dus meerdere weken ver van moeder (de vrouw) of ver van hun lief verbannen. De radio was buiten de briefwisseling via de posterijen - destijds gratis met MD vermelding, hetgeen stond voor Militaire Dienst - een soort enig en origineel communicatiemiddel met het vaderland!
Van GSM was absoluut nog geen sprake en telefoonverkeer was voor de soldaat milicien véél te duur. Zeker als je maar een paar franken soldij had per dag.

Naar ik mij kan herinneren was het in den beginne (zo begint alles) het 'soldatenuurtje' en werd het later tot een half uurtje herleid omdat allerlei gastprogramma's 'den anten' inpalmden! Op de middengolf was er in die dagen een vrij hoog ontvangstbereik (zeker wat Duitsland betreft) én daar waren dan ook nog de gloriejaren van de korte golf voor de verderaf gelegen gebieden. Dat groetenprogramma (lievenprogramma.) kende dus hoogtijdagen en ik denk dat het op het ogenblik van uitzending altijd stil was in de kazerne en ook wel thuis. En een traantje wegpinken zal er ook wel bij geweest zijn. Sommige uitzendingen werden ook wel op locatie opgenomen. Er waren in elke kazerne trouwens speciale 'groetenformulieren' te verkrijgen, en om uw (eigen) verzoekplaat te kunnen (laten) beluisteren moest je méér dan geluk hebben.
De presentatie gebeurde door soldaat-miliciens zelf die (soms) al bij de toenmalige NIR (Nationaal Instituut voor Radio omroep) aan het werk waren of er later tewerk gesteld werden. Ik denk hier zelf nog aan toenmalige omroepers – nieuwslezers - journalisten... Ik weet bijvoorbeeld.uit goede bron dat er nogal veel discussies waren tussen de 'jonge' omroepers en de NIR-staf in verband met de platenkeuze voor het programma. De radiovernieuwing zat er aan te komen. Ik noem er een paar die toen binnenkwamen: Jan Schouwkens (later oprichter en grote baas van Studio Brussel), Walter Capiau, Zaki (BRT2 omroep Brabant en VTM), en zeker ook een toen vrij onbekende Mike Verdrengh (NIR,BRT,VTM). Naast presentatiewerk op 'Vlaams Brussel' werkte hij ook voor de toenmalige Vlaamse uitzendingen van Radio Luxemburg.

Amerikaanse en Engelse rock and roll én ander hitwerk verdreven stilaan de gekende Vlaamse platen (vedetten) die heel lang dat soldatenprogramma domineerden. Zonder afbreuk te doen van hun verdienste noem ik er hier een paar: Bob Benny, Bobbejaan Schoepen, Lize Marke, Rina Pia, Jo Leemans (Que Sera Sera, Marjoleintje, Diep in mijn hart.), een debuterende Louis Neefs, een debuterende Will Tura (Oh paardenstaart, Sproetjes, Amapola), Jean Walter, Friede Linzi. Stuk voor stuk Vlaamse artiesten die de populariteit van het programma alleen maar versterkten.\

En ook Nederlander Joop De Knecht (om er één te noemen) met zijn hit uit 1958 'Ik sta op wacht' (in België ook een succes voor Bobbejaan Schoepen) zat meteen goed in dat programma. Trouwens een nummer dat geschreven werd door wijlen 'het radiomonument' Stan Haag! Wanneer precies het programma stopte weet ik niet meer. Feit is dat als ik in 1969 mijn legerdienst volbracht als milicien bestonden in elk geval die beruchte 'groeten formulieren' nog altijd en was er nog dat radio programma, via dezelfde frequentie, maar stilaan verloor het aan populariteit. Ook de begintune was al meerdere keren ge-

Radiowagen

Pepé 1947

wijzigd. En 'Vragen Staat Vrij' (bestaat nu nog altijd op zondagavond via Radio 2, vroeger BRT2 Omroep Antwerpen) in den beginne een platenverzoekprogramma zonder groeten kwam er aan. Wist u trouwens dat Lutgart Simoens (ook wel genoemd De Engel van Vlaanderen) niet de eerste presentatrice was?

De producer was indertijd Jos Boudewijns, die de zondagse sportnamiddag nog presenteerde op 'Vlaams Brussel' en later overstapte naar Omroep Antwerpen. Na zijn op pensionering werd hij vervangen door Etienne Smet. Van één ding ben ik zeker 'het Soldaten(half)uurtje' zal wellicht de Belgische radiogeschiedenis ingaan als één van de langstlopende radioprogramma's van de nationale omroep. Na het ter ziele gaan van dat bewuste soldatenprogramma was er op BRT 1, Service en Informatie(in die tijd) een programmamaker die probeerde een evenwaardig radioprogramma te starten. Hij slaagde daar wél deels in, zijn naam Jan Schouwkens!

De vaste presentator van dit programma was Paul De Wyngaert. Hij debuteerde toen op BRT1 en is nu de grote baas van Radio 2! Dit programma was ook te horen via FM én in stereo! Het moet rond 1978 geweest zijn. Het programma was niet meer enkel voorbehouden aan soldaat-miliciens, maar richtte zich ook vooral tot truckers! Een verloren vriend opzoeken in dat bewuste programma behoorde ook al tot de mogelijkheden. Trouwens ik had ooit het genoegen er zelf eens te mogen meedoen in het programma.

27 mei 2001, Paul de Wyngaert en Jean-Pierre Berckmansin Hoegaarden

Dat was op 1 april 1979 in de grote radiostudio (waar ook de legendarische hoorspelen gemaakt werden). Ik was op zoek naar 'Vrienden van Vroeger' een item in 'Tot Uw Dienst', wat meteen ook de naam was van dat programma.was. Het werd (uitzonderlijk die dag) met live publiek in de namiddag opgenomen (op band) en even na het nieuws van 19 uur uitgezonden! Zelf heb ik de bandopname nog liggen, en foto's zijn er ook overgebleven...

Paul de Wyngaert werd soms wél afgelost door Paul De Meulder als presentator. Als mijn geheugen mij niet in de steek laat! Twee Pauls dus, die het bij onze nationale omroep (later) ver brachten. En ook dat is radiogeschiedenis!

JEAN-PIERRE BERCKMANS

Selfmade miljonair bouwt popradio met een Christelijk vleugje

Als scholieren thuiskomen moeten ze niet ver langen naar het koekje bij de thee, maar naar radiostation Yam FM. Dat is de droom van Johan Blom (41), enig aandeelhouder van het 1-jarige station, dat sinds de maand maart via de kabel doorgegeven wordt in de provincies Drenthe, Overijssel en Flevoland. Blom is een selfmade miljonair. Aanvankelijk wilde hij fysiotherapeut worden, doch verliet die opleiding voortijdig en begon te werken. Hij vergaarde zijn kapitaal in 1997 door de verkoop van zijn telecombedrijf. Na een wereldreis stak hij terug in Nederland een deel van zijn geld in een eigen radiostation dat nu de concurrentie met Radio 538 aan moet gaan: 'Eh nee, het is geen jongensdroom die uitkomt. Ik heb nooit deejay of zoiets willen worden'.

Na zijn studie werkte Blom, die in Huizen woont, enige tijd als werknemer: 'Maar toen ik het trucje eenmaal doorhad, ben ik voor mezelf begonnen'. Blom kwam op het idee om in Amerika voordelig telefoontikken in te kopen. 'Het kwam er op neer dat je hier overdag kon bellen tegen het lagere nachttarief van Californië. Die belbundels verkocht ik dan aan bedrijven. Dus als een bedrijf hier van Nederland naar België belde verliep dat gesprek via Californië en dat allemaal tegen een tarief dat veel lager was dan de normale KPN-vergoeding. Toen de liberalisering van de telefoonmarkt aangekondigd werd heb ik nog even overwogen of ik door zou moeten gaan met het bedrijf, maar achteraf ben ik blij dat ik dat niet gedaan heb. Want het volgt altijd hetzelfde patroon: Je hebt de entrepreneurs die overgenomen worden door de middelgrote bedrijven en die worden weer opgeslokt door de groten.'

Blom verkocht zijn bedrijf IMS in 1997 aan Esprit voor enige miljoenen. Hoeveel wil hij niet zeggen: 'Maar ik sta nog niet in de Quote 500 en die begint geloof ik bij 50 miljoen euro'. Op de vraag waarom hij met zijn miljoenen niet een rustig, teruggetrokken leven is gaan leiden zoals ook gepropagandeerd wordt in de spotjes van de Staatsloterij zegt Johan Blom: 'Het is anders als je zomaar de miljoenen in je schoot geworpen krijgt of dat je er hard voor hebt moeten werken. Ik ben gewend om te bikkelen en daar kan ik niet zomaar mee ophouden. Je moet als ondernemer een bepaald soort blindheid hebben voor alle risico's. Als ik nu terugkijk op mijn telecom-avontuur dan weet ik dat ik de afgronden wel zag, waar ik vlak langs liep maar dat ik me nooit de diepte ervan gerealiseerd heb. En dat is goed. Je moet een ingebouwd optimisme hebben.'

De ondernemer uit Huizen heeft zijn geld ondergebracht in de Tasman Holding, genoemd naar Tasmanië waar hij vijftien jaar geleden zijn vrouw leerde kennen. De helft van zijn werkweek steekt hij nu in het helpen van, wat hij noemt, 'bedrijven die tegen problemen aanlopen'. 'Als ik een goed gevoel bij een ondernemer heb dan steek ik er geld in'. In zijn nieuwe status als miljonair maakte hij een negen maanden durende wereldreis. Tijdens een verblijf in Australië kwam hij op het idee om een radiostation te beginnen. 'Ik was daar aan het parasailen en daarvoor moest ik telkens een heel eind in de auto rijden om van een geschikte berg te kunnen springen. En ondertussen luisterde ik naar de radio en dat klonk daar goed'. Terug in Nederland deed hij een marktonderzoek en kwam tot de conclusie dat we hier eigenlijk geen jongerenstation hebben; een station dat zich richt op de jeugd van 10 tot 24 jaar. 'Iedereen roept dan: 'En Radio 538 dan?', maar dat is geen jongerenstation als je ziet welke onderwerpen ze allemaal bespreken. En neem alleen al de filemeldingen. Ooit een file van scooters gezien?'

Yam Fm is in december 2002 op de kabel van Gouda van start gegaan ('Omdat ze daar geen programmaraad hebben en in feite iedereen zo de kabel op kan'). Daar heeft het station een half jaar proefgedraaid en daarna werden de kabelexploitanten in heel Nederland benaderd. Er is ook nog een gooi gedaan naar de etherfrequenties, maar gezien de FM-kavels die te koop aangeboden werden door de overheid en de prijzen die daarvoor gevraagd werden werd de kans van slagen op voorhand al als klein ingeschat. Blom gaat er van uit dat hij pas na vier jaar gaat verdienen met zijn radiostation; vooralsnog moet er alleen maar geld bij. 'Maar het aantal kabelaansluitingen overtreft onze verwachtingen. Als het zo doorgaat zijn we in juli van het jaar in 3,8 miljoen huishoudens te beluisteren, want dan komen Amsterdam en Rotterdam er bij.'

'Dat het zo goed gaat verbaast me, want de kabelnetten in Nederland zitten overvol. Het betekent in vrijwel alle gevallen: Daar waar wij komen moet een ander er af.' Volgens Blom is er door alle artikelen die recentelijk over de deejay-transfers geschreven zijn een verkeerd beeld ontstaan over hoeveel omgaat in de radiobranche in Nederland. 'Sky Radio verdient echt heel veel geld. Radio 538 verdient goed geld en bij alle stations daar onder wordt het al snel minder'. Wie naar Yam Fm luistert en dat vergelijkt met Radio 538 merkt dat de presentatie bij Yam Fm rustiger is. De woordkeus is weloverwogen en de presentatoren waken er voor om groeperingen of personen te kwetsen met hun uitlatingen. De muziek is een mix die voor 35% overlapt met dat wat Radio 538 ook draait (de top 40-muziek), maar verder klinkt er meer R & B, Dance en ook gospelmuziek uit de luidsprekers. Maar het is met nadruk geen specifiek christelijk station, alhoewel de diskjockeys allemaal een christelijke achtergrond hebben.

En tijdens de rondleiding in de studio's (gevestigd in een villa nabij het station in Amersfoort 'omdat we dan makkelijk bereikbaar zijn voor onze doelgroep')

laat een deejay vol trots de strakke Amerikaanse jingles horen met de toelichting: 'Deze man heeft zo'n indrukwekkend stemgeluid dat hij als bijnaam 'The Voice of God' heeft gekregen'. Yam Fm is sinds 1 maart te beluisteren voor Essentkabelabonnees in de gemeenten Zwolle, Raalte, Wijhe, Heino, Dalfsen, Zwartewaterland en Kampen op de FM-frequentie 93,9 Mhz. Vanaf 1 juli volgen de UPCabonnees. Het station is ook 24 uur per dag te beluisteren via internet: www.yam.nl

SANDER LINDENBURG

DE EERSTE HERINNERINGEN ZIJN DE BESTE

Zoals vorige maand al gesteld zal de komende tijd in Freewave een aantal van de hoofdstukken van het boek '40 Years Radio Caroline', dat later dit jaar in het Engels zal worden gepubliceerd, in het Nederlands worden gebracht. In dit tweede hoofdstuk gaat Hans Knot terug naar zijn persoonlijke herinneringen aan de jaren zestig van de vorige eeuw, toen Radio Caroline haar eerste en meest succesvolle uitzendperiode vanaf internationale wateren beleefde.

Wanneer ik terugdenk aan de vele herinneringen die ik heb aan vier decennia met geluiden van Radio Caroline, die af en toe dan wel soms wel en soms niet, tot ons kwamen, is het vaak zo dat die herinneringen van goede aard zijn, hoewel soms de dramatiek of teleurstelling ook wel toeslaat. Bij de goede herinneringen gaan het niet alleen om de duizenden uren aan luisterplezier, die bij mij vooral in de eerste drie decennia in de geschiedenis van het station plaatsvonden, maar ook om de vele ontmoetingen. Deze vonden op allerlei locaties plaats met deejays, bemanningsleden en technici. Niet alleen aan boord van de zendschepen maar ook in tal van pubs verdeeld over Nederland en Engeland.

Ik zeg vaak tegen mezelf dat ik een geluksvogel ben omdat ik sinds de eind jaren zestig al over het onderwerp 'radio' mag schrijven voor tal van tijdschriften in Nederland en ver daar buiten. Als gevolg daarvan had ik ook de mogelijkheid om veel van deze mensen, die betrokken waren bij – in dit geval Radio Caroline – te mogen ontmoeten en te interviewen. Zelfs nu, vier decennia later, wordt ik nog uitgenodigd om besloten bijeenkomsten van voormalige medewerkers bij te wonen. Bovendien kan ik stellen dat liefst 123 voormalige medewerkers van Radio Caroline zich hebben aangemeld in de loop der jaren voor het maandelijkse 'international report' dat wereldwijd naar zo'n 2700 mensen wordt verstuurd per e- mail.

In dit hoofdstuk wil ik je mee terug nemen naar mijn persoonlijke herinneringen die grotendeels zijn terug te vinden in mijn persoonlijke dagboeken uit dat decennium. Vaak vraag ik me af waarom ik destijds die aantekeningen maakte. Natuurlijk kan ik stellen dat ik helemaal verslaafd was geraakt aan de radio of dat ik kon zeggen dat een klasgenoot helemaal gek was van suikerzakjes sparen of mijn broer aan de postzegels was. Zocht ik een alternatief? Nee, het gebeurde gewoon. De radio was fantastisch en mijn ouders brachten dit medium meer dan gemiddeld onder onze aandacht. Natuurlijk waren er restricties waarbij we verplicht werden naar klassieke programma's te luisteren via de fameuze Draadomroep. Wanneer we aan de eisen (sterk gesteld) hadden voldaan, dan mochten we de nodige popprogramma's beluisteren. En hoor, daar kwamen 'Pick of the Pops' met Freeman en 'Tijd voor Teenagers' met Dick Duster onze huiskamer binnen. Niet veel later gevolgd door zeezenderradio via de transistorradio, merk Sharp en blauw van kleur. Vooral mijn broer Jelle en ik vochten om het apparaat en brachten streepjes aan waar we onze favoriete stations konden vinden.

In mijn speurtocht naar items van de eerste periode vond ik heel veel leuke dingen terug. Ondertussen heb ik ook vele oude opnamen een plek op mijn werktafel gegeven om inspirerend te werken tijdens het schrijven. Niet lachen want nadat ik net 'Martha' van The Bachelors hoorde komt nu net de Duitse formatie Hans Last voorbij, die in de jaren zeventig enorm zou scoren onder de naam 'James Last Orchestra'.

Wanneer ik aan het schrijven ben, pleeg ik meestal één van de meer dan 15.000 uur aan historische opnamen uit mijn zorgvuldig opgebouwd archief te halen en deze af te luisteren. Ik denk dat het in de jaren zestig niet normaal was voor programmamakers op Radio Caroline om een nummer als 'Canadian Sunset' te draaien. Het

Fredericia 1964

Fredericia

zou meer iets zijn geweest voor stations als Radio Essex, Radio 390 en het helaas mislukte project Radio 355. Toch behoorden de laatste twee stations tot de top vijf van mijn favoriete stations uit de jaren zestig van de vorige eeuw.

Maar goed, terug naar Radio Caroline. Ik beloof U nu al zeker niet alle gegevens op volgorde te brengen maar gewoon door mijn krantenarchief en persoonlijke dagboeken heen te bladeren. Waarschijnlijk is het volgende bericht het allereerste dat ik uit een Nederlandse krant knipte naar aanleiding van het verschijnen aan de horizon van Radio Caroline. Het komt uit de regionale krant van 1 april 1964: 'Vanuit de Caroline-organisatie wordt bekend gemaakt dat aan boord van de MV Fredericia een bemanning van 15 personen is, bestaande uit mannen afkomstig uit Scandinavië en Nederland. Alleen de kapitein is hierop een uitzondering want het betreft de 50-jarige George MacKay, die afkomstig is uit Manchester in Engeland.' Ook werd er in het artikel gewag van gemaakt dat de toenmalige minister voor Telecommunicatie, Mr. Bevins, er persoonlijk voor verantwoordelijk was dat de bemanning van het zendschip geen verbindingen met hun scheepsradio meer konden maken met soortgelijke installaties aan land. Ook werd er gemeld dat Bevins overwoog om een poststop in te gelasten, waardoor de duizenden verzoeken van luisteraars niet meer op het zendschip voor behandeling terecht zouden kunnen komen. Een paar dagen eerder was Bevins al op de Nederlandse televisie verschenen, waarschijnlijk in een item aangeleverd door de BBC. Hij stelde in het interview dat de Britse regering een totale oorlog overwoog tegen de zeezender Caroline en dat alle pogingen om soortgelijke projecten op te starten in internationale wateren tot mislukken zouden zijn gedoemd.

De journalist, wiens naam niet bij het artikel vermeld stond, ging nog een stapje verder met zijn eigen voorspelling door te schrijven dat Radio Caroline het heel erg moeilijk zou krijgen en waarschijnlijk binnen een paar maanden al met haar uitzendingen zou moeten stoppen: 'Er mag worden aangenomen dat de Britse adverteerders geen zendtijd zullen kopen op het station. De Britse woordvoerder voor Radio Caroline, de 23-jarige Ronan O'Rahilly, vertelde ons gisteren dat er onderhandelingen gaande zijn met grote internationale adverteerders en dat hij van de aandeelhouders nog geen namen mag noemen. De aandeelhouders hebben 2,5 miljoen pond geïnvesteerd in de onderneming 'Planet Productions'. Ook kan gemeld worden dat mede door het intrekken van de registratie van het zendschip, en dus ook de vlagrechten, door de Panamese regering, de Caroline-organisatie in grote problemen is gekomen. Het intrekken van de registratie is gedaan na een dwingend verzoek van de zijde van de Britse regering', aldus de regionale krant van 1 april 1964.

Een woordvoerder van de Britse regering gaf later als reden van het verzoek aan dat de Panamese regering een internationale wetgeving inzake Telegrafie en Radio Telefonie had ondertekend en in context tot deze ondertekening de Britse regering haar verzoek in Panama City had neergelegd omdat volgens deze internationale overeenkomst Panama nooit een illegaal zendschip in internationale wateren in haar scheepvaartregister mocht bijschrijven.

Op 3 april kwam het nieuws dat de British Performing Right Society – zeg maar dat Britse BUMA – had bekend gemaakt dat de Caroline-organisatie niet gerechtigd was om muziek vanaf grammofoonplaten te draaien gezien men daar niet de voor geldende rechten betaalde. In het betreffende artikel was ook duidelijk te merken dat de journalist niet aan gedegen onderzoek had gedaan want hij schreef: 'Radio Caroline is nu in de ether van zes uur in de ochtend tot zes uur in de avond. Er mag worden aangenomen dat spoedig commercials – niet meer dan drie minuten per uur – zullen worden uitgezonden. Als je de kosten van deze commercials voor de adverteerders baseert op de prijzen van een ander commercieel radiostation, Radio Luxembourg, dan zou de reclame voor Radio Caroline minimaal 30.000 Nederlandse guldens per dag moeten gaan opleveren. De programma's op Radio Caroline worden gepresenteerd door een 28-jarige Canadese deejay. Er zijn plannen spoedig 24 uur per etmaal te gaan uitzenden.' Een journalistiek hoogstandje door een 28-jarige

Canadese deejay 12 uur per dag programma's te laten presenteren.

En wanneer ik, zoals nu, weer eens in mijn oude archief duik, is het altijd weer leuk om die gekke, kleine berichtjes terug te vinden die in die dagen misschien niet zo interessant waren maar nu des temeer herinneringen doen bovendrijven. Zo vond ik een bericht van eind april 1964 waarin werd gemeld dat een paar jonge meiden in een kapperszaak in een klein plaatsje in het graafschap Kent 'The Radio Caroline Union' hadden opgericht. Iedereen kon lid worden mits men aan een aantal eisen zou voldoen. Zo werd verwacht dat men mee zou protesteren bij het terrein in Wrexham, waar de BBC één van haar zenderparken had. Er gingen namelijk gerucht-ten rond dat één van de sterkere zenders zou worden ingezet om storingen te veroorzaken op de uitzendingen van Radio Caroline waardoor er op een snelle manier een einde kon worden gemaakt aan de uitzendingen van de commerciële piraat, zoals de zeezender steevast in de pers werd omschreven. Het storen, dan wel jammen, van de uitzendingen van een zeezender door de Britse overheid zou echter nog zes jaren duren, toen Radio Northsea International voor de Britse kust haar uitzendingen begon en daarmee de Marine Offences Act van augustus 1967 overtrad.

Laten we een kijkje nemen in The Television Mail van 25 februari 1966. Hierin valt te lezen dat de Caroline-organisatie een nieuwe verkoopdirecteur had gekregen in de persoon van Brian Scudder. De benoeming viel samen met de reorganisatie van de gehele reclameverkoopafdeling van Caroline. Ze wilden zich geheel fris aan de mediawereld tonen. Anthony Welch, die de plek vóór Brian Scudder innam, diende te vertrekken. Gelukkig voor hem zou het niet lang duren alvorens hij in dezelfde branche weer aan het werk kon, namelijk voor Radio Scotland dat vanaf de MV Comet haar programma's op de 242 meter verzorgde. De nieuwe man, Brian, had meer dan vijftien jaar ervaring in het verkopen van advertenties in de dagbladen en de weekbladen en Ronan en zijn mensen verwachtten derhalve veel van Scudder.

Vreemd genoeg, als je terugkijkt in de diverse publicaties inzake de historie van Radio Caroline, lees je altijd weer dat rond eind 1966 Philip Solomon gedeeltelijk het heft in handen nam door als hoofdaandeelhouder van Planet Productions, de toenmalige onderneming achter Radio Caroline, deel te gaan nemen in het station. In mijn archief is er echter al een aantekening terug te vinden van februari 1966, waarbij ik destijds in mijn dagboek neerpende dat de impresario Philip Solomon 200.000 Pond (destijds rond de 5 Euro) had gedeponeerd in de kas van de onderneming en daarbij tevens de grootste aandeelhouder werd. Ook noteerde ik dat Solomon met de actie voor 20% aandeelhouder was geworden en bij de storting tevens had bekend gemaakt dat hij programmatische veranderingen wenste om beter te kunnen concurreren met de steeds toenemende aantal stations dat vanaf zee radio over West Europa verspreidde.

Wie was nu eigenlijk die Philip Solomon? Een moeilijk te beantwoorden vraag omdat hij zichzelf niet op de voorgrond plaatste zoals Ronan O'Rahilly deed. In alle publicaties over de zeezenders is slechts één foto terug te vinden van hem. Maar laten we eens terug gaan naar de notities uit mijn archief waarbij ik allereerst terecht kom in

Discotheek aan boord van de Fredericia

1966: ‘Twee van de grootste successen op muziekgebied in Ierland komen uit Belfast en dat zijn de rhytmn and blues groep ‘Them’ en ‘The Bachelors’. Bovendien is het significant dat beide groepen, ondanks dat ze uiteenlopende muzieksoorten voortbrengen, zijn ontdekt door hetzelfde team: Philip en Mervyn Solomon. Dus was Philip samen met zijn broer Mervyn actief in de muziekwereld. Maar ze stonden er niet alleen voor, want ook hun vader Louis was één van de drie namen die voorkwamen in de registratiepapieren van hun gezamenlijke onderneming ‘Solomon and Perez Publishing Company’.

Philip Solomon

Vader Louis had Belfast als hoofdzetel, terwijl Mervyn vanuit Dublin de boel in de gaten hield. Men besloot in 1966 een kantoor te openen in West End, Londen. Melvyn vertelde aan een journalist van ‘Record Retailer’ in 1966 over de drie kantoren het volgende: ‘Onder ons gesproken hebben we aandelen in alle belangrijke muzieksoorten binnen de Ierse industrie. We hebben een kantoor geopend in Londen waar broer Philip de scepter zwaait en waar hij niet alleen is om de Ierse artiesten te promoten maar ook is om nieuw talent op te sporen. Hij heeft, samen met mij, tevens aandelen gekocht in Planet Productions. Als je de publicaties leest over Caroline wordt er altijd alleen over Philip gesproken maar duidelijk moet zijn dat al in maart 1966 er twee nieuwe, en tevens belangrijke, aandeelhouders bij waren gekomen voor de Caroline-organisatie.

Ik vond nog een ander artikel terug in mijn archief uit maart 1966 waarin Marvyn vrijuit praat over de bindingen met een Ier, genaamd Ronan O’Rahilly en zijn organisatie: ‘Radio Caroline North zendt heden ten dage slechts met een signaal richting Belfast en Noord Ierland, dat tevens zwakjes in Dublin is te horen. We zijn van plan het vermogen van de zender, dat nu nog op 10 kW ligt, omhoog te brengen tot 50 kW. Als alles goed verloopt zal dit na de maand april gaan gebeuren. Als dit eenmaal rond is kunnen we in geheel Ierland goed ontvangen worden.’ Het platenlabel dat men op dat moment runde binnen de Solomon familie was ‘Emerald Lable’, hetgeen niet veel later gevolgd zou worden door een tweede maatschappij, ‘Major Minor Records’.

Vreemd genoeg zijn de meest verwende luisteraars van Radio Caroline in het verleden en heden er nog steeds van overtuigd dat Ronan O’Rahilly altijd de baas is geweest van het radiostation. In tweede instantie nam Phil Solomon nog meer aandelen over en werd hij de belangrijkste aandeelhouder, waardoor hij ook veel meer invloed kreeg binnen de organisatie en het runnen van beide radiostations. Lang niet iedereen was blij met de maatregelen, die hij nam, en na de invoering van de Marine Offences Act leek het erop dat Solomon aan alle regels lak had want de meest belangrijke rekeningen, die van de bevoorrader Wijsmuller, werden niet betaald. Als gevolg daarvan werden beide Caroline-schepen, de MV Fredericia en de MV Mi Amigo, in maart 1968 geënterd en versleept naar de haven van Amsterdam, alwaar beslag werd gelegd.

Maar we moeten toch deels tevreden zijn, immers door aandelen te kopen binnen Planet Productions kreeg Solomon de mogelijkheid zijn producten te verkopen via de stations. We kennen de verhalen van de deejays die niet tevreden waren met bepaalde plugplaten en die door de patrijspoort naar buiten smeten. De oplossing was daar, draai gewoon lange commercials waarin de producten worden gedraaid. Daar kunnen de deejays niet onderuit. En zo kwamen er verschillende spots op de radio waarbij het ene Major Minor product prachtig was en een ander verschrikkelijk slecht.

Persoonlijk moet ik stellen Solomon erg dankbaar te zijn voor een groot aantal releases die hij op de markt bracht. Niet alleen de Dubliners werden dankzij hem bekend in heel Europa, maar ook het orkest van Raymond Lévefre. Maar was Solomon er niet geweest dan had ik in december 2003 niet een dubbel cd kunnen kopen met daarop alle hoogtepunten uit de jaren zeventig uit de carrière van David Mc Williams; dit om mijn collectie van deze – te vroeg overleden - Ierse zanger nog verder te kunnen uitbreiden.

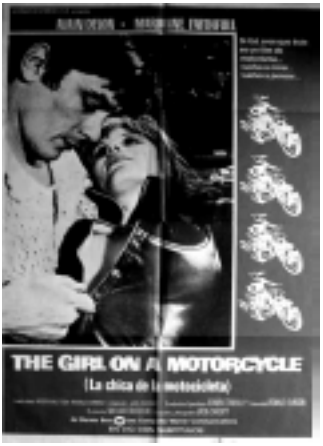

Want door het steeds maar weer draaien van die geweldige lange commercial voor

Major Minor MMLP number One (en ga zo maar door) zouden we nooit iets gehoord hebben van het gouden talent David McWilliams. Dank je wel Philip dat je destijds voor een deel het stokje hebt overgenomen van Ronan O'Rahilly, hoewel deze laatste dat nooit zal bevestigen.

Natuurlijk hebben de trouwe luisteraars van Radio Caroline in de jaren zestig wel gelezen of gehoord van deze namen maar er zijn ook heel wat mensen betrokken geweest waarvan de namen niet gemiddeld bekend werden. Ik ben gelukkig geweest om in de afgelopen 35 jaar te mogen schrijven over het onderwerp radio, waarbij ik ook veel tijd heb geïnvesteerd voor research over het onderwerp 'Radio Caroline'. Ooit gehoord van de naam Michael Parkin? Parkin was één van de personen die tot de oprichters behoorde van één van de Independent Commercial Television Stations in Groot Brittannië, Channel Television. In 1960 was hij er werkzaam als de man verantwoordelijk voor de verkoop van zendtijd. Later zou hij de ladder omhoog klimmen om te eindigen als General Manager van Channel Television. In 1965 werd hij benoemd tot Sales Director voor Radio Caroline. In februari 1966 richtte hij daarnaast een eigen filmproductiemaatschappij op onder de naam 'Caroline Movies' dat hoofdzakelijk als doel had televisiecommercials te maken. Ondertussen bleef hij als adviseur bij de Caroline-organisatie betrokken.

MV Mi Amigo

Een ander opzienbarend stukje dat ik uit mijn archief opdook, vond ik terug in The Television Mail van 24 februari 1967. 'Deze week is bekend gemaakt dat de Caroline-organisatie tot een overeenkomst is gekomen met vliegtuigspecialisten L'Aronaughte Limited. Dit kan betekenen dat men bij de zeezender plannen heeft de zendschepen in de toekomst, na de introductie van een wet tegen de schepen (Caroline North en South) te laten bevoorraden met gebruik van helikopters. Een wetsontwerp heeft afgelopen week haar tweede behandeling gehad in het Parlement. Het blijkt dat L'Aronaughte persoonlijk adviseur is geworden voor Ronan O"Rahilly, één van de directeuren van Radio Caroline. De vliegonderneming had toegang tot een vloot van 275 vliegobjecten, waaronder historische vliegtuigen en luchtballonnen. Maar ook het nieuwste DH 125 toestel behoort tot de vloot. Ze zijn het meest bekend als adviseurs voor de industrie ten bate van filmproductiemaatschappijen. David Kaye is hun directeur.' Met andere woorden hun vliegtuigen werden ingezet tijdens het produceren van films.

Anno 2004, en tientallen jaren later, weten we natuurlijk allemaal dat Ronan nooit een vliegtuig op regelmatige basis voor bevoorrading heeft gebruikt. Hij liet liever door andere organisaties bevoorraden waarbij in de jaren zeventig, als het weer heel erg slecht was en er geen programmabanden van Radio Mi Amigo meer aan boord van het zendschip waren, soms een vliegtuig werd ingezet om een ton met cassettes in de directe omgeving van de MV Mi Amigo te droppen. Ik denk dat het bericht over het afsluiten van het contract te maken heeft met de film die rond die tijd gemaakt werd, onder assistent-regie van ene Ronan O'Rahilly, en dat voor het volgen van de hoofdrolspelers op de weg, een vliegtuig in de lucht nodig was. De film heette: 'A girl on a motorcycle', met in de hoofdrollen Marianne Faithfull en Alain Delon. De beelden werden geschoten in zowel Frankrijk als Engeland in 1967 en begin 1968. Heden ten dage kan de film in de categorie 'cult films' worden gevonden. (zie foto blz. 28)

MV Mi Amigo

Ook wil ik nog een herinnering meenemen die Andy Archer me recentelijk stuurde: 'Hoi Hans. Hier is een amusante herinnering voor je lezers. Het was in 1967 dat we met de tender in de haven van IJmuiden aankwamen. We gingen met de trein vervolgens naar Amsterdam en aangekomen op Centraal station vervolgens lopend naar het nieuwe Caroline kantoor aan de Singel. De vrouw die het kantoor runde was een pracht vrouw, echt een schatje, met de naam Nan Richardson . Ze was getrouwd met onze zendertechnicus Don Richardson. Op de bewuste dag vertelde ze me allerlei dingen die aan boord van de MV Mi Amigo waren gebeurd, die alleen de personen die er aan boord waren de daaraan voorafgaande weken konden weten. En ze waren zeker niet verteld in de programma's van de deejays. Ik vroeg haar hoe ze het allemaal wist en ze antwoordde dat het telepathie was. 'Don en ik hebben iedere nacht 'contact' met elkaar.

Toen ik eenmaal op het schip terug was, vertelde ik het aan de andere collega's die allen ook stomverbaasd waren. Maar daar kwam verandering in toen op een nacht Johnnie Walker naar de wc moest en hij constateerde dat het rode licht brandde aan de buitenkant van de studio. Hij besloot op onderzoek te gaan. Staande aan de buitenkant van de studio, die niet geheel geluidsdicht was, kon hij Don horen praten die een verslag gaf van wat er die dag aan boord was gebeurd. Het bleek dat hij de zender helemaal niet uitdeed na de uitzendingen maar later, via de 50 kW zender zijn Nan op de afgesproken tijd van drie uur in de nacht nog even toesprak. Niemand heeft ze ooit direct verteld dat we erachter waren gekomen en ze dus betrapt hadden. Ik vraag me af of Don en Nan nog in leven zijn en als iemand weet wat er met hen is gebeurd, wil ik het graag horen.' Aldus Andy Archer.

En tenslotte in dit hoofdstuk met feiten en herinneringen aan de jaren zestig wil ik je meenemen naar een van de pagina's van de Television Mail van 19 mei 1967. Op de pagina waar wekelijks de feiten en cijfers stonden genoteerd, die week het onderwerp 'Caroline heeft vier miljoen luisteraars': 'Gisteren kwamen er met de post liefst 180.000 brieven en briefkaarten binnen op het kantoor van Radio Caroline. Op 5 mei jongstleden kwam de 4-miljoenste inzending voor het programma 'Cash Casino' binnen. Slechts 11 weken na de start van het programma kwam de 1-miljoenste inzending al binnen. In de 16 weken daarna liep het aantal tot 4 miljoen op. De opbrengst aan deze wedstrijd wordt als uniek omschreven in de Britse radiohistorie. Alleen al voor de PTT betekent deze wedstrijd een extra inkomsten van 67.000 Pound (destijds ruim 10 gulden per Pond). Bovendien maakten velen gebruik van aangetekende post, wat nog meer in het laatje bracht.

De laatste overzichten van de NOP luisteronderzoek geven aan dat Radio Caroline in Groot-Brittannië meer luisteraars heeft dan welk ander radiostation en een bereik heeft van 19% van de bevolking boven 16 jaar. Radio London heeft momenteel een bereik van 12%.' Het onderzoek spitste zich ook toe op Zuid Engeland en daar kwam Radio Caroline er af met een dekking van 27% en Radio London met 24%.

In mijn archief zijn vele artikelen terug te vinden uit kranten waarin officiële rapporten, afkomstig van de stations inzake

Eetzaal Fredericia

luistercijfers, worden gemeld. Ik kan je verzekeren dat wanneer je dergelijke rapporten naast elkaar neerlegt er duidelijk onderscheid tussen de cijfers is te vinden en dat de rapporten nooit zijn gevuld met eerlijke vergelijkende onderzoeksgegevens. Cijfers waren voor de directies van de stations erg belangrijk, maar niet belangrijk was op welke manier de tellingen waren gedaan. Ik kan rustig stellen dat door iedereen in die dagen 'de dikke duim' werd gebruikt om zoveel mogelijk media-aandacht te krijgen.

HANS KNOT

INTERNET SURFTIPS

Naast een andere site met herinneringen aan de zeezenders heeft Wim van Egmond ook zijn eigen weblog:
http://wimvanegmond.web-log.nl/index.log

Dan een site waarin een uitgebreide ode wordt gebracht aan de voormalige Caroline deejay Daffy Don Allen: **www.northernstar.no/don.html**

Een site die we al eerder meldden is er een vol herinneringen aan Radio Nord, de pionier onder de zeezenders in Noord Europa:
www.ungemark.se/mediaradi.nordeng.html

Dan een site met een vijftal insteken naar het onderwerp Offshore Radio, een site opgezet door de Brit Geoff Hutton:
www.geocities.com/offshoreradiozone

HANS KNOT EN MARTIN VAN DER VEN

RADIODAG
2 oktober 2004
*onder voorbehoud
Met o.a. de volgende onderwerpen*:
Radio 227: interview Look Boden
Radio VERONICA: 30 jaar na de zeezenderperiode - wat rest nog?
Radio SEAGULL: van 1974 naar 2004
Radio MONIQUE: een terugblik met een open discussie - 20 jaar na het prille begin
S.M.C.
FREE WAVE
olt@xs4all.nl
Locatie: Hotel CASA 400, tegenover het Amstelstation, Amsterdam
(Makkelijk bereikbaar: eindpunt tramlijn 12 en bij uitvalweg Utrecht)
Na afloop mogelijkheid tot nuttigen van maaltijd op dezelfde locatie.
Toegang donateurs SMC: GRATIS. Kaarten aan de kassa: 10 euro.
Donateurschap: 6 euro naar giro 4065700 tnv Mediacommunicatie in Amsterdam

Stichting Media Communicatie

Postbus 53121 1007 RC AMSTERDAM
Telefoon: (020) 662 11 41 (na 18:00 uur)
E-mail: olt@xs4all.nl
Giro: 4065700
Bank: 98.80.40.301

Radiodagboek, een uitgave van Radiovisie. Deel 1. 136 pagina's met 1000 historische radio-feiten in chronologische volgorde. Publieke omroep, commerciele omroep, lokale en vrijde radio's + zeezenders. Bij het boek hoort ook nog een mp3 cd, daarop staan meer dan duizend minuten klankmateriaal van vele tientallen radiostations. Totaal euro 26,--

Nieuw bij smc: Radio Caroline North boek van Robert Preedy euro 15,--
Prachtig verhaal, mooie foto's. Net zo'n klasse boek als zijn Radio 270 boek (Ook nog leverbaar! Voor euro 15,--)

In de uitverkoop: cd's Bill Haley euro 5,-- Jim Reeves euro 5,-- Bellamy Brothers euro 5,-- Kingston Trio euro 5,-- (slechts 1 exemplaar voorradig)

Nieuw bij SMC: we zijn weer aangesloten bij de groothandel en kunnen u deze maand de volgende cd's goedkoop aanbieden: **Mud, The Sweet greatest hits: euro 10,--**
Status Quo 12 gold bars: euro 12,--

Nieuw: RNI boek: **Herinneringen aan Radio Noordzee** van Hans Knot. Inmiddels reeds de 2e druk. Alleen bij SMC verkrijgbaar: euro 15,--

Wederom leverbaar: **Radio Caroline calling the sixties 3 cd box** euro 16,--

Wederom leverbaar; **Radio Caroline calling the seventies 3 cd box** euro 16,--

Nog leverbaar: **Radio 192 dubbel cd** met vele artiesten uit de jaren 60 en 70 waarvan diverse tracks nooit eerder op cd verschenen. euro 10,--

Uit het SMC museum: platen die al 20 jaar niet meer leverbaar waren:
Jumbo RNI jingle EP euro 5,-- **100 offshore radio jingles van Jumbo** euro 10,-- (2 ep's)
Diverse vrije radio bladen: 3 stuks voor euro 5,--

Vraag onze nieuwe folder aan: vol met nieuwe items.

Nieuw: Radio 192 T shirt euro 15,--

Nieuw: DVD: The Beatles in Amerika, een film over de rondtour en bezoek aan de Ed Sullivan show, optredens etc. euro 27,90

DVD: BONANZA box (u weet wel: die western!) Speelduur 8 uur! euro 29,--